

МЕДИК СТОЛИЦІ

№ 11-12 (202)

Листопад-грудень, 2022

Інформаційний вісник

Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я

Розповсюджується

БЕЗКОШТОВНО

Вітаємо з Різдвом Христовим і Новим роком!
З початку війни київська влада забезпечує безперерйну роботу закладів охорони здоров'я.
Прийнято надзвичайну резолюцію Конгресу МКП

стор. 1-3

Конференція трудового колективу НМУ імені О. О. Богомольця.
Підсумки і нові виклики в роботі Постійної комісії Київради.
Дмитро Заболотний: життя присвячене медицині

стор. 4-6

Закон про Державний бюджет-2023 підписано.
Програму «Здоров'я киян» продовжено на 2023 рік.
Офіційні роз'яснення.
Інститут нейрохірургії – минуле і сьогодні

стор. 7-9

Консультації столичних медиків НАМН на виїзді.
Попри темряву навкруги, світло зсередини невичерпне.
Врятувати життя...

стор. 10-12

Українці обирають профспілкові санаторії.
OphthalmicHub 2022.
Профспілка за безпечні умови праці.
Цілитель душ і тіл людських.
Козацька слава Конотопа

стор. 13-16

Із циклу «Щоденник війни».
Медична бібліотека: SOS!
Турнір пам'яті лікарів, полеглих за Україну у війні з агресором.
Тренінги з домедичної допомоги

стор. 17-20

ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ,

ВІШАЮ ВАС З ПРИЙДЕШНІМИ НОВОРІЧНО-РІЗДВЯНИМИ СВЯТАМИ!

**ДЯКУЄМО УКРАЇНСЬКИМ
ВІЙСЬКОВИМ І МЕДИКАМ
ЗА СПОКІЙНІ НОВОРІЧНІ СВЯТА!**

Від Миколая до Водохреща нас супроводжують святковий настрій, натхнення і радість. Кожен з нас підводить підсумки минулого року, сподівається на краще майбутнє, на справжнє диво. Ці свята надихають кожного на добрі справи і милосердя, прикрашають наші обличчя щирими усмішками, а душі – вогнем любові до ближнього.

Цьогоріч світ вкотре зрозумів, що життя і здоров'я людей рятують саме медичні працівники, й переконався у їхній надзвичайній силі, доброті, відповідальності, сумлінній праці і самовідданості, тож вони заслуговують на найкраще. У цей напружений та складний час вони, крім іншого, виконують бойові завдання, захищаючи свій народ.

Вірю, що новорічні та різдвяні свята відкриють не лише нову сторінку історичного календаря, а й розпочнуть новий етап в розвитку України, в долі кожного з нас, принесуть мир, добро та процвітання в наші домівки і наші сім'ї.

Бажаю всім нам міцного здоров'я, великого людського щастя, впевненості в майбутньому і здійснення ваших мрій. Хай різдвяна зоря запалить у наших серцях вогонь любові та добра, а очі світяться від щастя! Творімо чудеса для інших, і чудо неодмінно відбудеться з нами!

З вірою у перемогу України!

**Голова Ради Київської міської профспілки
працівників охорони здоров'я
Сергій КУБАНСЬКИЙ**

З початку війни київська влада забезпечує безперерйну роботу закладів охорони здоров'я

З перших днів повномасштабного вторгнення росіян столичні медики – наші герої – працюють у посиленому режимі. Увесь цей час медичні заклади надають допомогу усім, хто її потребує.

Наразі всі заклади охорони здоров'я готові до тривалих відключень енергозабезпечення і у разі таких ситуацій користуються власними ресурсами, щоб медичну допомогу пацієнтам надавали безперерйно та у повному обсязі.

Для забезпечення сталого функціонування у тих закладах охорони здоров'я, що мають операційні, реанімаційні та інші відділення, які потребують постійного електропостачання, встановлено автономні джерела живлення – генератори. Окрім того, столичні лікарні мають резерв профільних ліжок для допомоги різним пацієнтам, а також необхідний запас лікарських засобів, виробів медичного призначення, донорської крові і паливно-мастильних матеріалів. Мер Києва Віталій Кличко вже перевіряв, як підготували заклади критичної інфраструктури,

зокрема, столичні лікарні до роботи в умовах надзвичайної ситуації.

«Сьогодні ми перевіряємо готовність столичних медзакладів до роботи у випадку надзвичайної ситуації. Зокрема, відвідали міський Центр нефрології та діалізу, що поряд з Київською міською клінічною лікарнею № 3. Зважаючи на те, що хворі з гострою нирковою недостатністю потребують безперервної допомоги в режимі 24/7, в умовах небезпеки ракетних

Закінчення на 3-ій стор.

ПРИЙНЯТО НАДЗВИЧАЙНУ РЕЗОЛЮЦІЮ КОНГРЕСУ МКП

У Мельбурні завершився 5-й Всесвітній конгрес Міжнародної конфедерації профспілок (МКП), який кожні чотири роки збирає представників понад 300 національних профоб'єднань, щоб визначити глобальний порядок денний для профспілок усього світу. Конгрес, крім основної заяви про новий суспільний договір, за поданням українських профспілок прийняв надзвичайну резолюцію щодо вторгнення Росії в Україну.

У роботі 5-го Всесвітнього конгресу МКП взяла участь делегація ФПУ на чолі з головою ФПУ, членом Генеральної ради МКП Григорієм Осовим. Звертаючись до делегатів, він наголосив, що передусім говоритиме про питання війни і миру. Тому що тільки в умовах миру можна забезпечити гідну працю і добробут людей, а головне – зберегти їхні життя.

Наголошено, що агресія російської федерації проти України є порушенням Статуту ООН, міжнародного права, принципів МКП, а вторгнення на суверенну територію України призвело до катастрофічних наслідків для цивільного населення, інфраструктури, ринку праці, становища профспілок і прав працівників. Було поставлено питання про необхідність

остаточного виключення профспілок Росії з лав МКП як профоб'єднання, яке порушило Статут МКП, дискредитує міжнародний профспілковий рух підтримкою вторгнення і кривавої війни в Україні.

Український профспілковий лідер подякував усім країнам і народам, які підтримують справедливую боротьбу проти російського агресора. Передусім

Закінчення на 2-ій стор.

Прийнято надзвичайну резолюцію..

Закінчення, початок на 1-й стор.

присутнім на конгресі представникам національних профцентрів і міжнародних об'єднань профспілок за солідарність й допомогу.

Варто зазначити, що голову ФПУ Григорія Осового вперше було обрано членом виконкому МКП. Це відкриває нові можливості для посилення впливу і підвищення ролі ФПУ в міжнародному профспілковому русі. Крім того, у зв'язку з отриманням Україною статусу країни-кандидата для вступу до ЄС, ФПУ було прийнято до Європейської конфедерації профспілок. Це можна розглядати як перший важливий крок до отримання членства України в ЄС. Уже сьогодні ФПУ отримала можливість використовувати експертний потенціал ЄКП для оцінки законодавчих актів, які Україна прийматиме, адаптуючи своє законодавство до європейського.

**Резолюція Конгресу
Міжнародної конфедерації профспілок**

5-й Всесвітній конгрес Міжнародної конфедерації профспілок засуджує брутальне і незаконне вторгнення Росії в Україну за підтримки режиму в Білорусі, яке призвело до загибелі десятків тисяч людей, у тому числі багатьох цивільних осіб, та масового руйнування критично важливої інфраструктури. Конгрес вимагає негайного припинення російської агресії з повним виведенням російських військ з усієї території України. Конгрес закликає до переговорів під егідою Організації Об'єднаних Націй для досягнення справедливого і тривалого миру.

Напади на критично важливу інфраструктуру включають навмисне нанесення ударів по найважливіших об'єктах життєзабезпечення, в тому числі енергетичних. Це є воєнним злочином, так само як і катування та масові вбивства цивільних осіб, у тому числі жінок та дітей, які відбуваються з початку вторгнення. Десятки електростанцій були зруйновані або пошкоджені, що призвело до знеструмлення цілих регіонів в умовах різкого

падіння температури, необхідності евакуації цивільного населення, збільшення кількості переміщених осіб та прямого чи опосередкованого знищення тисяч робочих місць. Обстріли ядерних об'єктів загрожують катастрофічними інцидентами. [...]

Конгрес підтверджує глибоку і незмінну прихильність міжнародного профспілкового руху до миру і демократії і відкидає всіх тих, хто прагне розпалювати або виправдовувати збройні конфлікти. Конгрес вітає переважну солідарність і підтримку народу України з боку сусідніх та інших країн, у тому числі численні проекти солідарності, які здійснюються профспілками всередині і за межами країни, за щедрої підтримки профспілок і громадськості.

Конгрес висловлює свою солідарність і співчуття всім тим, хто втратив сім'ю, друзів або колег в результаті збройного конфлікту, і засуджує обстріли цивільних осіб й цивільної інфраструктури в Україні та інших країнах. Конгрес закликає до повного дотримання міжнародного права без жодних винятків.

Репрезентативність Профспілки підтверджено!

Київську міську профспілку працівників охорони здоров'я визнано такою, що відповідає критеріям репрезентативності на територіальному рівні для участі у колективних переговорах з укладання територіальних угод і делегування представників до органів соціального діалогу.

Інформуємо, що відповідно до норм Закону України «Про соціальний діалог в Україні», суб'єкти соціального діалогу мають бути репрезентативними, тобто відповідати певним критеріям, якими є, зокрема, легалізація та статус, загальна чисельність членів, галузева і територіальна розгалуженість. Закон висуває конкретні вимоги до профорганізацій для участі у соціальному діалозі на різних рівнях.

Свідоцтво про репрезентативність – це документ, що засвідчує визнання державою повноважень Профспілки у справі соціально-економічного захисту медичних працівників та вирішення проблемних питань медиків шляхом соціального діалогу на територіальному рівні.

Отже, сьогодні Профспілка не лише відповідає вимогам нормативних документів, але й справою довела свою спроможність цивілізованого і професійного ведення соціального діалогу, активного захисту прав та інтересів наших спілчан.

**Працюємо заради спілчан.
Разом до перемоги України!**

Рішення про це на початку листопада прийнято органами Національної служби посередництва і примирення України в місті Києві. Юрій Мазур, голова НСПП в м. Києві, подякував за роботу і вказав на ефективність роботи організації у органах соціального діалогу столиці в питаннях захисту соціально-економічних прав та інтересів медиків, а також вручив Сергію Кубанському, голові профспілки, Свідоцтво про відповідність критеріям репрезентативності.

Сформовано програму дій глобального профспілкового руху

Понад тисячу делегатів представляли близько 200 мільйонів трудівників з понад 130 країн світу, серед них – делегація ФПУ на чолі з головою ФПУ Григорієм Осовим. Учасників конгресу привітали колишній Генеральний директор МОП, а нині заступник Генерального секретаря ООН з питань трудових відносин Гай Райдер, Прем'єр-міністр Австралії Ентоні Албаніз. Перед учасниками конгресу з відеозверненнями виступили президент США Джо Байден і Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш.

У центрі дебатів була тема нового соціального договору: робочі місця безпечні для клімату, права трудівників, справедлива заробітна плата, соціальний захист, рівність та інклюзивність. Виходячи з проекту заяви, конгрес обговорив майбутню політику МКП з акцентом на уроках глобальних потрясінь, технологіях і їхньому впливі на працю, інклюзивному профспілковому русі та кліматі, а також на справедливому переході.

На заході Луку Вісентіні обрано новим Генеральним

секретарем, який очолить МКП. Він заявив: «Ми працювали цілеспрямовано, солідарно і згуртовано, щоб зміцнити пріоритети і цілі на майбутнє. Це створило підґрунтя для майбутніх конкретних дій. Ми – рух, який готовий до виконання, готовий боротися за наші цілі, готовий вести переговори і готовий організувати, організувати».

Шаран Барроу пішла з посади Генерального секретаря МКП після того, як очолювала її протягом 12 років:

«Ми ведемо боротьбу за нашу планету, за робочі місця і за справедливий перехідний період. Але сім'я МКП може зробити буквально все, якщо ви об'єднані і працюєте без кордонів. Подивіться, чого ви досягли. Справедливий перехід, економіка турботи, питання насильства над жінками, новий соціальний договір. Всі вони – в центрі глобального порядку денного, і ви це зробили. Немає більшої сили, ніж наша об'єднана сім'я, з цінностями, які будують спільну безпеку, які закріплюють новий суспільний договір. Права, демократія, свобода, солідарність, безпека, податки, справедливість, мужність. Це наша спільна безпека».

У межах роботи Конгресу МКП відбулася низка зустрічей представників українських профспілок із Президентом МКП Шаран Барроу, Президентом ЄКП Лукою Вісентіні, з керівництвом та високопосадовцями профспілок США, Австрії, Італії, Великобританії, Грузії, Польщі, високопосадовцями Офісу Генерального директора МОП. На них йшлося про надання солідарної підтримки Україні та українським профспілкам, допомоги біженцям з України

за кордоном та внутрішньо переміщеним особам в Україні, інституційної підтримки та посилення профспілок України.

Також у рамках конгресу відбувся спеціальний захід про Україну і діяльність українських профспілок. Учасникам конгресу продемонстрували презентацію «Війна в Україні: солідарність з

народом і профспілками України / реформа трудового законодавства / відбудова України». Делегати і численні гості кон-

гресу побачили, які жахи принесла з собою війна: зруйновану інфраструктуру, знищені лікарні, школи, цілі населені пункти.

Учасникам роздали проект меморандуму про участь національних і міжнародних профспілок у поверненні миру та відбудові післявоєнної України. Чимало делегатів відразу заявили, що вони будуть робити усе, щоб сприяти наданню допомоги Україні.

Пресцентр ФПУ

З початку війни київська влада...

Закінчення, початок на 1-й стор.

обстрілів, відключень електрики та водопостачання, тут зробили все, щоб забезпечити пацієнтів життєво необхідним лікуванням. Фактично, сьогодні лікарня може працювати в автономному режимі», – сказав Віталій Кличко.

У Центрі завершують ремонтні роботи цивільного укриття. Облаштували головний вхід і запасний вихід з укриття; санітарні приміщення; встановили нову систему вентиляції; оновили систему водопостачання, каналізацію та облаштували резервну систему водопостачання. Крім того, замінили електричну систему, підключили wi-fi; встановили дизель-генератор і опалювальну піч.

У зв'язку з необхідністю безперервного забезпечення водою під час процедури діалізу заклад за власні кошти завершує будівництво комплексу резервного водопостачання від незалежного джерела (власної свердловини). Глибина свердловини – близько 90 метрів.

Для забезпечення постійного електроживлення у центрі встановили дизель-генератор, що може безперервно працювати понад 8 годин. До генератора під'єднано реанімацію, діалізні апарати.

Упродовж 2020–2022 років у будівлі центру здійснюють капітальний ремонт приміщень 4-го та 5-го поверхів. На 4 поверсі (відділення амбулаторного гемодіалізу, перитоніального діалізу, реанімація) ремонтні роботи завершили. На 5 поверсі відремонтували адміністративні приміщення і відділення госпітальної нефрології, триває ремонт відділення амбулаторного гемодіалізу. Крім того, планують капремонт 1, 2, 3 поверхів центру і підвалу.

Для забезпечення альтернативного теплопостачання чотирьох лікувальних закладів (Київської міської клінічної лікарні № 3, Київського міського центру нефрології та діалізу, Київської міської дитячої клінічної лікарні № 2 та ЦПМСД № 1 Дніпровського району) на території лікарні № 3 встановили і ввели в експлуатацію модульну котельню. Її змонтували без залучення коштів місцевого бюджету – за рахунок інвесторів. Модульна котельня може працювати автономно 10 діб. При підключенні модульної котельні економія коштів місцевого бюджету по чотирьох лікувальних закладах складе за рік щонайменше 5 млн грн.

Крім цього, за кошти міського бюджету здійснили капітальний ремонт теплових пунктів. Це, за потреби, дозволяє користуватися теплоносієм, який може надходити як централізовано від КП «Київтеплоенерго», так і від модульної котельні.

Київський центр нефрології та діалізу є сучасним медзакладом, що надає всі види спеціалізованої медичної допомоги хворим на ниркову недостатність. За останні два роки центр значно розширив свій функціонал і перетворився на потужний профільний заклад. Так, окрім забезпечення пацієнтів гемодіалізом, сьогодні центр успішно проводить трансплантацію нирок дорослим і дітям (за результатами 2021 року увійшов у п'ятірку лідерів за кількістю трансплантованих органів). Також тут лікують пацієнтів нефрологічного профілю хворих на COVID-19.

Робота Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва

Лікарі Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф м. Києва виїжджають на виклики 24/7. Вони піднімаються пішки на 25 поверх по темному під'їзду, їдуть на виклик під час повітряної тривоги, під час вибухів і скромно кажуть, що просто роблять свою роботу.

У Києві працює єдина система екстреної медичної допомоги, що об'єднує Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф м. Києва, Київську міську клінічну лікарню швидкої медичної допомоги, приймальні відділення міських клінічних лікарень, а також спеціалізовані кабінети невідкладної медичної допомоги в інших медустановах. Близько трьох тисяч працівників Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф м. Києва, які працюють у 20 відділеннях екстреної медичної допомоги, відділі медицини катастроф, відділенні з надання швидкої психіатричної допомоги щодня допомагають зберегти здоров'я і рятують життя сотням містян.

Сьогодні Центр є одним із найбільших закладів охорони здоров'я міста Києва, що забезпечує цілодобове надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі 3-мільйонному населенню столиці, екстрену медичну допомогу надають зазвичай 162 бригади вдень і 161 бригада вночі.

За час повномасштабного вторгнення росіян столична екстренка здійснила близько 90 тисяч виїздів. Понад 500 виїздів – до пацієнтів із мінно-вибуховими і вогнепальними пораненнями.

Працівники «екстренки» виїжджали на 50 місць вибухів і потрапляння снарядів. І працювали вони не лише в межах Києва. Бригади київських «швидких» неодноразово працювали під час

евакуації і надання допомоги в Київській області. Вони зустрічали евакуаційні потяги і госпіталізували важких військових пацієнтів.

Оперативно-диспетчерський відділ Центру щоденно фіксує в середньому від 6,5 до 8 тис. дзвінків громадян. У роботі центру використовують новітні технології. Наприклад, запроваджено телеметричну систему обробки даних електрокардіограм і започатковано

електронну базу пацієнтів із серцево-судинними захворюваннями. Тож навіть бригада, у складі якої немає кардіолога, може переслати зняту кардіограму і у лічені хвилини отримати її розшифровку.

У столичній екстренці запроваджено програмно-апаратний комплекс «Оперативно-диспетчерська система «Екстрена медична допомога». Система, синхронізуючись із сучасними цифровими технологіями, оптимізує роботу Центру, дає максимум інформації про стан кожного виклику у кожен момент часу і забезпечує ефективний контроль за усім технологічним ланцюжком – від прийому до виконання виклику бригадою.

Система в режимі реального часу визначає геолокацію пацієнта, затори, бачить дислокацію бригад, їхній персональний склад і оснащення. У найкоротші терміни допомагає диспетчеру знайти найближчу бригаду і прокласти маршрут до пацієнта. Також у Центрі працює «Консультативно-інформаційний відділ». Кияни знають про нього як про службу «Порада лікаря по телефону 15-83». Щодоби послугами служби користуються 500-800 киян.

Привітання мера працівникам КО «Київмедспецтранс» з Днем автомобіліста і дорожника України

Під час привітання з Днем автомобіліста і дорожника України мер Києва Віталій Кличко зазначив, що «з перших днів широкомасштабної військової агресії росії працівники КО «Київмедспецтранс» забезпечують медичною транспортною допомогою як цивільних громадян, так і наших захисників. Завдяки злагодженій роботі всіх служб і підрозділів, КО «Київмедспецтранс» з початку цього року забезпечив майже 300 тисяч викликів медиків киянами й гостями столиці. Також співробітники КО «Київмедспецтранс» постійно задіяні у перевезенні важкопоранених захисників із Запорізької,

Дніпропетровської, Одеської та інших областей України до лікарень і військових шпиталів Києва, Львова, Рівного та Тернополя».

Він зазначив, що на початку варварської агресії – упродовж лютого-березня 2022 р. – організація підготувала і передала до підрозділів Збройних Сил України майже 30 одиниць спеціальної автомобільної техніки. А також відремонтувала і оновила для ЗСУ 47 військових спецавто різного призначення. Всі вони відправлені на передову українським захисникам.

Щодо оновлення автопарку КО «Київмедспецтранс», місто знайшло фінансові можливості та спрямувало 200 млн грн на придбання нових «карет» швидкої допомоги. А завдяки підтримці міжнародних партнерів змогло отримати понад 30 швидких і передати на баланс КО «Київмедспецтранс».

Також міська влада знайшла можливість надання невідкладної фінансової допомоги для збільшення фонду заробітної плати працівникам організації у листопаді-грудні цього року на 34 млн грн.

Коронавірус ніхто не відміняв

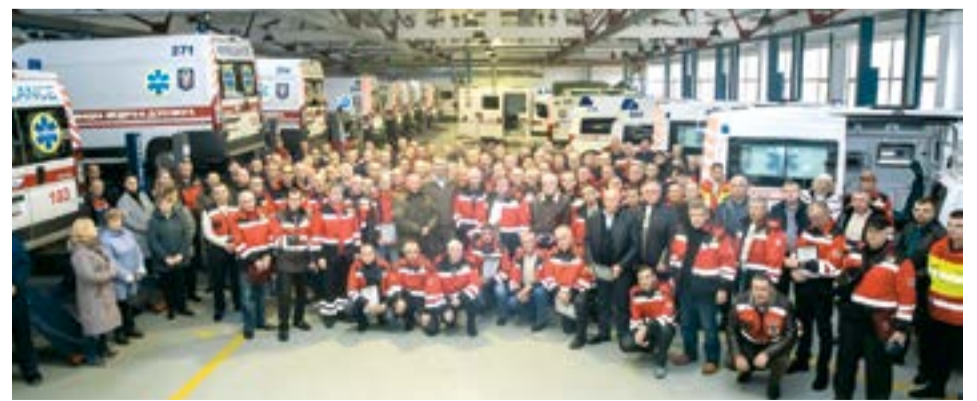
У столиці з початку війни зареєстровано понад 35,2 тисячі випадків захворювання на COVID-19. Серед захворілих 13 973 чоловіків і 21 279 жінок, а також 2 312 дітей.

Так, незважаючи на те, що місто живе в режимі воєнного стану, активно триває вакцинація від COVID-19. Сьогодні зробити щеплення від COVID-19 можна у одному з 73 пунктів вакцинації.

Допомога психологів

У місті від початку повномасштабного вторгнення російської федерації започатковано онлайн-допомогу київських психологів цілодобово, безкоштовно і безвідмовно всім, хто звертається, незалежно від місця проживання. До цієї

Закінчення на 10-й стор.

Підсумки і нові виклики в роботі Постійної комісії Київради з питань охорони здоров'я та соціального захисту в умовах воєнного стану

Минає непростий 2022 рік. Рік, у який всі наші плани, як особисті, так і професійні, скоригувала повномасштабна війна.

Проте мушу зазначити, що розгубленість та невизначеність, спричинені повномасштабним вторгненням, у нас досить швидко змінилися на чіткий план дій і спільну роботу задля перемоги. Скажу, що навіть перший день війни, разом з тисячами киян я провела на Берлінського, у Київському міському центрі крові. Але не як депутатка чи голова профільної комісії Київради, а як звичайна громадянка своєї країни, як донор.

Усі наступні дні і тижні наступу на Київ були віддані волонтерству: ми доставляли й передавали медичним закладам столиці та батальйонам територіальної оборони медикаменти і перев'язувальні засоби, допомагали з евакуацією мешканцям міст та селищ поблизу столиці, в яких точилися бойові дії, а також підтримували волонтерський центр, що розгорнув свою роботу на Центральному вокзалі Києва.

Знаю, що всі члени нашої комісії також активно долучилися до роботи: хтось працював задля безперебійного забезпечення населення медичними послугами, хтось присвятив себе волонтерству і допоміг соціально незахищеним громадянам, хтось став до лав ЗСУ чи батальйонів територіальної оборони.

Коли українська армія звільнила Київщину від окупантів і загроза відступила від столиці, Комісія з питань охорони здоров'я та соціальної політики першою розпочала свою планову роботу й відновила засідання. Загалом за 11 місяців поточного року, не зважаючи ні на що, нам вдалося провести 15 засідань комісії, розглянути і прийняти понад 100 рішень та вирішити стільки ж як поточних, так і суперечливих питань.

Серед суперечливих, і навіть конфліктних, були події, що розгорталися зокрема довкола Київського міського центру крові. Конфлікт між керівництвом центру та Департаментом охорони здоров'я навіть вийшов в публічну площину, що ставило під загрозу безперебійність роботи закладу. Не секрет, що центри крові є стратегічними підприємствами навіть за мирних часів, а в період, коли триває війна, – особливо. Щодня ми маємо велику кількість поранених, як серед військових, так і

серед цивільних, які потребують якісних та безпечних компонентів крові. Звичайно, що за таких умов, служба крові має працювати бездоганно. Задля врегулювання питання нами було створено робочу групу з залученням депутатського корпусу, представників департаменту охорони здоров'я, адміністрації центру, донорських і волонтерських організацій, що співпрацюють з центром. Приємно, що питання вдалося врегулювати, і нині філія центру крові, щодо якої виникли суперечки, працює у новому відремонтованому приміщенні, отримала відповідну ліцензію та всі необхідні висновки санепідслужби. Це дозволило збільшити кількість донорських крісел, розвести потоки людей, які приходять здати кров, і, як результат, на 30 відсотків збільшити об'єми донорської крові.

Крім планової роботи, нам довелося реагувати й на виклики сьогодення і приймати відповідні рішення. Зокрема, вдалося збільшити резервний фонд столиці і перерозподілити кошти на найбільш важливі напрямки. Тут йдеться і про 200 мільйонів гривень, які були спрямовані на оновлення парку машин швидкої медичної допомоги, і понад 534 мільйони – на закупівлю нового обладнання для комунальних закладів охорони здоров'я столиці.

Ці кошти дозволять не лише покращити якість надання медичних послуг киянам, а й забезпечити високоточну діагностику та ефективне лікування поранених військовослужбовців, які відновлюються в медичних закладах Києва.

Також шляхом внесення змін до програми «Здоров'я киян» ми привели у відповідність заробітні плати лікарів і медичних сестер військово-лікарських з комісій до 20 і 13 тисяч гривень відповідно, збільшили кількість коштів на придбання паливно-мастильних матеріалів для карет швидкої медичної допомоги та збільшили фінансування відновно-реконструктивної хірургії, яка є дуже необхідною для відновлення наших воїнів.

Принагідно я би хотіла подякувати всім лікарям, медичним сестрам і всім працівникам медичних закладів столиці за стійкість та вірність професії, адже жоден медичний заклад Києва ні на хвилину не припиняв своєї роботи. Також окрема подяка медикам та водіям швидкої допомоги, які, в найважчі дні активних бойових дій під Києвом і упродовж усього часу ракетних атак на місто мужньо й самовіддано виконують свою роботу.

На жаль, не всі питання ми можемо вирішити на місцевому рівні, й багато що потрібно вирішувати на рівні законодавчих і виконавчих органів влади. Тому цього року комісія ініціювала звернення до Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України,

Крім питань зі сфери охорони здоров'я, у центрі уваги комісії й питання соціального захисту населення. До початку повномасштабного вторгнення ми займалися питаннями створення у Києві центрів комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю, затвердження порядку здійснення реабілітаційних заходів у столиці, забезпеченням безоплатним проїздом у комунальному транспорті окремих категорій громадян, а також наданням безповоротної фінансової допомоги учасникам добровільних формувань територіальної громади міста Києва, які виконують бойові накази.

З початком повномасштабного вторгнення питання реінтеграції і підтримки учасників бойових дій та членів їхніх родин набуло особливого значення і зовсім інших масштабів. Якщо до 24 лютого 2022 року в Києві налічувалося близько 32 тисяч учасників АТО/ООС, то станом на сьогодні вже близько 100 тисяч киян захищають Україну на фронті, а разом з членами їхньої сімей йдеться про 300-400 тисяч громадян, які потребують нашої підтримки і допомоги. Тому Київ розробив стратегічний документ, що стане базою для формування якісної ветеранської політики у питаннях соціального захисту ветеранів війни.

Відповідно до концепції у столиці буде розроблено міську цільову програму, спрямовану на побудову сучасної системи соціальної, фізичної, психологічної і медичної підтримки ветеранів та членів їхніх родин, створено Kyiv Military Hub, що надаватиме послуги ветеранам за принципом «єдиного вікна»; буде запроваджено комплексну політику щодо підтримки здоров'я ветеранів через впровадження пакету медичних гарантій і розбудови системи надання медичних й реабілітаційних послуг, а також здійснено оцифрування міських сервісів для створення єдиної електронної платформи для їхнього замовлення.

Ще однією важливою темою як для мене особисто, так і для членів нашої комісії є питання доступності. Особливо тепер, коли військові дії на території України призводять до значного збільшення кількості людей з інвалідністю,

які потребують безбар'єрного та інклюзивного міського середовища. І саме столиця має бути прикладом європейських стандартів доступності й інклюзивності. Тому ми переглянули і доопрацювали існуюче ще від лютого 2020 року рішення Київради «Про створення умов для реалізації прав і законних інтересів осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення», щоб забезпечити повну доступність цієї категорії киян до фізичного, соціального, економічного й культурного середовища, закладів охорони здоров'я і освіти, а також до інформації та зв'язку. У цьому документі передбачено детальний план дій і додаткові механізми, які допоможуть усунути бар'єри й гарантувати реалізацію прав і свобод людей з інвалідністю та інших маломобільних груп.

Крім того, у зв'язку з військовою агресією росії проти України велика кількість українських дітей опинилась у складних життєвих обставинах й потребують психологічної і фізичної реабілітації. Тому ми продовжили започатковану комісією ініціативу щодо оздоровлення дітей з аутизмом у позаміському дитячому закладі оздоровлення та відпочинку «Зміна» і підтримали рішення про забезпечення харчуванням учнів з числа дітей з інвалідністю, які навчаються в закладах середньої освіти міста.

Варто також підкреслити, що з метою соціальної підтримки киян, членами комісії було ініційовано звернення Київської міської ради до Верховної Ради України і Кабінету Міністрів України щодо встановлення розміру державної соціальної допомоги для осіб з інвалідністю, а також мінімальної пенсії за віком для осіб, які втратили працездатність, на рівні мінімальної заробітної плати. Дуже сподіваємося, що центральна влада швидко відреагує і позитивно вирішить перелічені питання.

За цей рік всі ми достойно пройшли чимало випробувань на міцність і свідомі того, що попереду нас чекає ще багато нових викликів. Тому зараз ми активно працюємо над бюджетом Києва на наступний рік, який стати максимально соціально спрямованим.

Вірю, що у прийдешньому році Україна здобуде таку бажану перемогу над агресором, мирне життя повернеться до кожної української родини, а наші зусилля буде спрямовано лише на розбудову і відновлення.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ НМУ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦІВНИКІВ У ПРІОРИТЕТІ

У Національному медичному університеті імені О. О. Богомольця підсумували результати виконання умов контракту і пунктів колективного договору під час Конференції трудового колективу, що відбулася 10 листопада за участю 306 делегатів. За підсумками засідання також затвердили Колективний договір на 2022–2026 роки.

У засіданні взяли участь ректор НМУ, професор Юрій Кучин, перший проректор Олександр Науменко, проректори Олександр Канюра, Олег Власенко, Римма Скрипник, Сергій Земсков, Володимир Титикало, голова профкому співробітників Лілія Яременко, голова профкому студентів Ярослав Заліпський, декани факультетів, делегати конференції трудового колективу університету, представники студентського самоврядування та активу.

Згідно зі звітом ректора НМУ, професора Юрія Кучина університет має 4 напрямки посилення. Серед них: добудова, розширення і оптимізація площ аудиторій; об'єднання всіх тренінгових центрів у єдину структуру з покращенням її матеріально-технічного забезпечення та широкою імплементацією симуляційних методик у навчання; створення клініки,

яка забезпечить надання медичної допомоги I-IV рівнів, відповідно до сучасної концепції лікування й поєднання з навчанням майбутніх лікарів; удосконалення наявної платформи та подальша розбудова системи дистанційного навчання шляхом створення численних онлайн-курсів і вебінарів, керуючись принципом «Університет у смартфоні».

Серед позитивних аспектів ректор виокремив вступну кампанію за 2021 рік, яка за своїми результатами демонструє перевищення показників інших медичних ЗВО у 1,5-2 рази. Та й вступна кампанія 2022 року, навіть за умов повномасштабної війни, продемонструвала дуже високий рівень довіри абітурієнтів до нашого університету.

Головним вектором розвитку НМУ є забезпечення інноваційного піднесення України через підготовку висококваліфікованих медичних фахівців, шляхом створення конкурентоспроможного, сучасного закладу вищої освіти, що забезпечує надання передвищої, вищої, дипломної і післядипломної підготовки на світовому рівні й інтегрований до національної системи охорони здоров'я для надання високоспеціалізованої

отримувало якісну медичну допомогу від випускників нашого університету», – резюмував ректор НМУ.

Голова профкому співробітників, професор Лілія Яременко зазначила, що головною ціллю нашої діяльності є об'єднання зусиль співробітників, студентів і випускників – всієї структури університету – для забезпечення освіти та наукових досліджень європейського рівня. Прагнення принести користь суспільству на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях ґрунтується на багаторічних традиціях університету, поєднаних із принципами академічної доброчесності й свободи, а також розвиток середовища, де інновації та співпраця відіграють важливу роль. Результати ж суттєвого масиву роботи в соціальному секторі для забезпечення працівників університету, які потребують матеріальної допомоги, шляхом виділення додаткових фінансових виплат, організації поїздок до оздоровчих закладів, часткової компенсації лікування тощо було відображено у презентації під час доповіді.

Під час конференції трудового колективу голова профкому студентів Ярослав Заліпський звітував про досягнення

медичної допомоги жителям України.

«Університет складається не зі стін, а з тих, хто в ньому працює. Ми щодня робимо все можливе, щоб населення

у роботі їхнього напрямку. Зокрема, про всебічну допомогу студентам, участь профкому у роботі стипендіальних комісій і у різноманітних волонтерських заходах, а також консультативній допомозі студентству.

Окрім того, учасники затвердили новий колективний договір НМУ імені О. О. Богомольця на 2022–2026 роки. Він продовжуватиме ті соціально-орієнтовані

засади, де міжгалузеве співробітництво і міжнародна діяльність, а також підвищення національних стандартів медичних освітніх послуг – це міцне підґрунтя для досягнення результатів у реалізації намеченого стратегічного плану розвитку університету: здобуття позиції лідера з надання вищої освіти серед країн Східної Європи. Попри всі виклики сьогодні університет продовжує безперервну роботу і реалізацію стратегічного плану.

*Яніна Кулінська,
Наталія Цар*

Офіційне роз'яснення

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Відповідно до статті 92 Конституції України винятково законами України визначають, зокрема, основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення; засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки.

Статтею 113 Конституції України визначено, що Кабінет Міністрів України у своїй діяльності керується цією Конституцією і законами України, а також указами Президента України й постановами Верховної Ради України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України.

Законом України від 01.07.2022 № 2352-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» (далі – Закон № 2352) (набрав чинності 19.07.2022) внесено зміни до статті 102¹ Кодексу законів про працю України, відповідно до яких на рівні закону закріплено поняття сумісництва і основний принцип оплати роботи за сумісництвом, а також вилучено норму, згідно з якою умови роботи за сумісництвом

працівників державних підприємств, установ, організацій визначає Кабінет Міністрів України.

Водночас Урядом прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 22.11.2022 № 1306 «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій», якою визнано такими, що втратили чинність, зокрема, постанову Кабінету Міністрів України від 03.04.1993 № 245 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій» та постанову Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 № 81 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій, які переміщуються з районів

проведення антитерористичної операції».

Також Урядом прийнято розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.11.2022 № 1047-р, яким скасовано наказ Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства фінансів України від 28.06.1993 № 43 «Про затвердження Положення про умови роботи за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій».

У зв'язку з цим інформуємо, що станом на сьогодні Кодексом законів про працю України і прийнятими на його виконання нормативно-правовими актами прямо не передбачено обмежень щодо можливості виконання більше ніж на 0,5 ставки працівниками роботи за сумісництвом, зокрема, у комунальних некомерційних підприємствах.

Одночасно повідомляємо, що листи міністерств не є нормативно-правовими актами, вони мають інформаційно-рекомендаційний характер.

З повагою

Заступник міністра економіки України
Тетяна Березна

Перерахунок пенсій у грудні

З 1 грудня буде проведено перерахунки пенсій у зв'язку з:

- підвищенням прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 2 027 грн до 2 093 грн (стаття 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік»);
- встановленням мінімальної пенсійної виплати непрацюючим особам з повним страховим стажем (30/35 років для жінок/чоловіків відповідно) віком до 70 років, які отримують «страхові» пенсії, на рівні 2500 грн або пропорційно наявному страховому стажу, виходячи з розміру 2500 грн (пункт 2 постанови Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 963 «Про додатковий соціальний захист окремих категорій осіб у 2022 році та в подальшому»);
- зміною показника середньої заробітної плати, який застосовується при обчисленні пенсій за інвалідністю та у зв'язку з втратою годувальника учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та непрацездатним членам їхніх сімей (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1210 в редакції постанови від 09.12.2021 № 1307).

Перерахунки пенсій проводять автоматично без додаткових звернень пенсіонерів, а виплату пенсій у перерахованих розмірах будуть проводити з грудня у встановлені пенсіонерам дати виплати.

Пенсійний фонд України

ДМИТРО ЗАБОЛОТНИЙ: життя присвячене медицині

Виповнилося 75 років від дня народження Д. І. Заболотного, д. мед. н., професора, академіка НАМН України, віцепрезидента НАМН України, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, директора ДУ «Інститут отоларингології імені проф. О. С. Коломійченка НАМН України»

Покликання – медицина

Медицина – галузь, що вимагає від людини повного занурення в професію. Лікар залишається лікарем 24 години на добу. Він не може, повернувшись додому після робочого дня, залишити проблеми у коридорі на вішаку, як пальто. Той, хто обрав професію лікаря, має певні риси характеру: зібраність, цілеспрямованість, відповідальність, рішучість тощо.

Всі ці риси притаманні ювіляру – Дмитру Іллічу Заболотному. Він народився 8 листопада 1947 р. на Вінниччині в родині вчителів. У 18 років поставив перед собою мету – стати лікарем. І здійснив її, вступивши на лікувальний факультет Чернівецького державного медичного інституту. Цей уславлений навчальний заклад є alma mater плеяди видатних лікарів, зокрема академіка АМНУ, першого міністра охорони здоров'я незалежної України Ю. П. Спіженка, академіка НАМН, чл.-кор. НАН України Д. Д. Зербіно, чл.-кор. НАМН України Г. В. Гайка, чл.-кор. НАМН України М. Г. Проданчука, проф. Ю. Л. Воляського, проф. А. І. Гоженка, проф. Т. Д. Никули, проф. В. І. Шаповала та багатьох інших.

Дмитро Ілліч, здобувши фах оториноларинголога, почав працювати у Волочиській центральній районній лікарні (Хмельницька область). Зділності молодого лікаря були відмічені керівництвом, і за кілька років він був призначений завідувачем оториноларингологічного відділення. Але молодий чоловік прагнув більшого. Його вабила наука, інновації в обраній галузі медицини, новітні розробки. Тож подальше життя Д. І. Заболотного пов'язано з

Інститутом отоларингології, де він розпочав трудову діяльність з посади клінічного ординатора у 1975 р., займався науковими дослідженнями, згодом захистив дисертацію, в подальшому став заступником директора з наукових питань, а вже у 1985 р. очолив цей заклад. Загалом майже 40 років вчений залишається вірним Інституту отоларингології.

У фокусі: наука

Основними напрямками наукової зацікавленості Д. І. Заболотного завжди були актуальні проблеми оториноларингології, імунології, алергології та онкології. За час роботи в Інституті отоларингології він брав участь у численних наукових дослідженнях, зокрема з вивчення стану місцевого і системного імунітету у пацієнтів із запальними й алергічними захворюваннями верхніх дихальних шляхів та вуха. Він розробив і впровадив консервативні методи специфічної імунотерапії (вперше запропонував терапію низькомолекулярним препаратом тимусу). Крім того, Дмитро Ілліч розробив принципи місцевого застосування природних і синтетичних імуномодуляторів для профілактики і лікування алергічних й неспецифічних запальних захворювань верхніх дихальних шляхів та вуха. За його сприяння у практику оториноларингології впроваджено ензимотерапію. Вчений є одним з авторів розробок технології кохлеарної імплантації для пацієнтів з глухотою, а також методів ендоскопічної хірургії ЛОР-органів і складних черепнолицьових хірургічних втручань у хворих з онкопатологією. Д. І. Заболотний був одним з розробників методів проведення реконструктивно-відновних операцій із застосуванням

найсучасніших новітніх композитних матеріалів, створених з використанням досягнень нанотехнологій.

Підсумком багаторічної наукової роботи стало присудження вченому звання професора (1992), заслуженого діяча науки і техніки України і заслуженого лікаря України (1997). Д. І. Заболотного обрано академіком НАМН України, а з 2016 р. він є віцепрезидентом НАМН України.

Науковий доробок

На сьогодні Д. І. Заболотний є автором понад 500 наукових праць – монографій, підручників, навчальних посібників і довідників. Тільки за останні 10 років за його участі вийшли монографії: «Хирургическое лечение рака полости носа и околоносовых пазух» (2012); «Гострий та хронічний риніт» (2014); «Органосберегающее лечение рака гортани, ротоглотки, их рецидивов и осложненный» (2014); «Диагностика и хирургическое лечение больных с опухолями фарингопарафарингеальной области» (2014); «Гострий та хронічний ларингіт» (2015); «Алергічний риніт у дітей» (2016). «Гострий риносинусит у дітей» (2017), «Гострий та хронічний риносинусит у дітей: Навч.-метод. посібник» (2017), «Хронічний риносинусит у дітей викликаний внутрішньоклітинними збудниками» (2017), «Хвороби зовнішнього вуха у дітей. Клініка, діагностика та лікування: Навч.-метод. посібник» (2017), «Хронічні хвороби середнього вуха: Навч.-метод. посібник» (1918), «Етіологія, патогенез, клініка та лікування хвороб клиноподібної пазухи» (1918), «Хронічний фарингіт» (2019), «Гострий та хронічний риносинусит у дітей: Навч.-метод. посібник» (2-е видання, 2019), «Сучасні методи діагностики та мікрохірургії хвороб вуха у дітей: Навч.-метод. посібник» (2021) тощо. Із науковим доробком Д. І. Заболотного можна ознайомитись у Національній науковій медичній бібліотеці України.

Академік Заболотний є автором понад 70 винаходів та патентів. Ось лише деякі з них: спосіб профілактики вірусних захворювань респіраторної групи (2020), спосіб хірургічного лікування доброякісних новоутворень парафарингеального простору (2020), спосіб

лікування хворих на пухлини підскроневі ямки з розповсюдженням в порожнину носа, крило-піднебінну ямку, ротоносоглотку (2018), спосіб лікування назальної лівкореї при малих дефектах основи черепа (2018), спосіб індукції імунного відгуку в органах експериментальних тварин (2016), спосіб оцінки функції піднебінних мигдаликів у хворих на хронічний тонзиліт (2016), спосіб імунопрофілактики загострень хронічного тонзиліту (2015), спосіб комплексного лікування хворих на рецидивуючий папіломатоз гортани (2014), спосіб септопластики (2012), спосіб комплексного лікування хворих на передракові захворювання верхніх дихальних шляхів (2012).

Наукову і громадську діяльність ювіляра відзначено високими державними нагородами: орденом за заслуги III ступеню, Почесною грамотою Верховної Ради України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України, почесними грамотами Президії НАМН України та колегії МОЗ України.

Мистецтво управління

Сьогодні для того щоб очолювати науковий заклад не достатньо бути тільки вченим. Організаційний здібності можна вважати особливим талантом ювіляра. За 27 років керівництва Інститутом отоларингології імені проф. О. С. Коломійченка його фахівцями під керівництвом Д. І. Заболотного були здійснено численні наукові дослідження, впроваджено нові розробки, а також налагоджено зв'язки з науковими центрами України і світу.

Провідними фахівцями інституту було розроблено алгоритм, методику і програму скринінгового обстеження слуху у новонароджених, визначено фактори ризику вродженої приглухуватості й глухоти, запропоновано проєкт державної програми «Слух» та заходи щодо її реалізації.

В інституті отоларингології вперше на теренах СНД почали проводити операції з кохлеарного протезування. Імплантація в ранньому віці і подальші заняття з сурдопедагогами та логопедами дозволяє дітям не тільки опанувати мову, але й повноцінно інтегруватися в суспільство. Крім того, разом з КОПО «Контакт» ЦП УТОГ було розроблено і налагоджено серійний випуск слухомовних тренажерів для навчання й реабілітації глухих та слабочуючих дітей.

Фахівцями інституту розроблено алгоритм імунобіохімічного дослідження секрету ротоглотки для визначення лабораторними методами активного патологічного процесу у верхніх дихальних шляхах. Цей

метод дозволяє виявити його локалізацію, глибину ураження слизової оболонки тощо.

Разом із Вінницьким національним медичним університетом ім. М. І. Пирогова було отримано понад 120 препаратів алергенів, що є регіонспецифічними для жителів України. Також запропоновано нові методи лікування алергічних захворювань верхніх дихальних шляхів пробіотичними препаратами, які позитивно впливають на імунітет і мікробіоценоз слизової оболонки. Робота в цьому напрямку поставила проблему вдосконалення методів діагностики, профілактики і лікування алергічних захворювань. Для її вирішення на базі інституту було відкрито Центр алергічних досліджень (2001 р.).

В інституті розроблено також схему лікування пацієнтів зі змішаною формою ангіоневротичного набряку, винайдено спосіб прогнозування регресії злоякісних пухлин під час проведення хіміо- та променевої терапії, удосконалено методи ранньої і топічної діагностики сенсоневральної приглухуватості судинного генезу, зокрема, при початковій гіпертонічній хворобі.

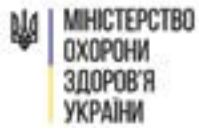
Розроблено методику застосування біоактивного керамічного композиту для відновлення дефектів стінки лобної пазухи, при краніофасціальних резекціях. Проводять дослідження для відбору нових біоактивних композиційних матеріалів, створених на основі нанотехнологій, для ремодельовання тканин в отоларингології. А також вивчають можливість застосування стовбурових клітин у відновленні структурно-функціональних порушень ЛОР-органів.

В інституті отоларингології разом із Київським міським центром крові розроблено промислову технологію одержання полімеру фібрин, який використовують для склеювання тканин під час оперативних втручань. А співпраця з Інститутом електрозварювання ім. О. Є. Патона НАНУ дозволила створити унікальну лазерну установку, яка дає можливість оперування, коагуляції, випарювання і зварювання патологічно змінених тканин.

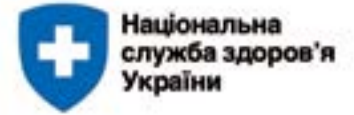
Неможливо в рамках однієї статті охопити всі наукові напрямки і розробки, що ведуть в Інституті отоларингології імені проф. О. С. Коломійченка, який очолює Д. І. Заболотний.

Щиро зичимо ювіляру нових ідей і енергії для здійснення амбітних планів.

Головний бібліотекар
ННМБУ
Наталія Малишевська

МОЗ і НСЗУ прозвітували про виконання Програми медичних гарантій-2022

На засіданні Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги і медичного страхування (далі – Комітет) Національна служба здоров'я України (НСЗУ) і МОЗ поінформували народних депутатів про стан реалізації Програми медичних гарантій у 2022 р. За 10 міс. цього року 3,4 тис. медичних закладів отримали кошти на загальну суму 118 млрд грн. Найбільше фінансування одержали такі напрямки: первинна допомога (17,5%), стаціонарне лікування (12,4%) і хірургічна допомога (11,8%).

УНСЗУ визначили нові тенденції, які з'явилися під час війни.

1. Приблизно на 25% зменшилася кількість пологів. За 10 міс. 2021 р. народилося 217 тис. дітей, за той самий період цього року – 196 тис. НСЗУ запровадила мінімальну річну норму проведення пологів – 150. Розуміючи, що кількість жінок в Україні зменшилася, на наступний рік НСЗУ планує закласти фінансову підтримку пологових будинків,

адже не всі з них зможуть виконати цю норму.

2. Один з пріоритетів Програми медичних гарантій – раннє виявлення онкологічних захворювань. Якщо в перші місяці війни кількість обстежень значно зменшилася, то наразі статистика свідчить, що кількість скринінгів на онкологічні хвороби повернулася на довоєнний рівень. Це важливо, бо лікувати пацієнта на ранніх стадіях хвороби ефективніше і значно дешевше для держави, ніж на пізніх.

3. Істотно зменшилася кількість людей, які захворіли на COVID-19. У 2021 р. (за 10 міс.) виявлено 288 тис. пацієнтів, у 2022 р. – 171 тис. осіб. Частково це пов'язано з тим, що не всі українці роблять тести на виявлення хвороби, крім того, у деяких прифронтових регіонах не ведуть повноцінну статистику. Відповідно, за прогнозами НСЗУ, до кінця року вдасться заощадити близько 5 млрд грн, які були заплановані на лікування українців у стаціонарах.

Найбільше запитань депутатів до МОЗ і НСЗУ стосувалися механізму контролю якості медичних послуг. Нагадаємо, що Верховна Рада влітку ухвалила законопроект № 6306, яким передбачено вдосконалення надання медичної допомоги. Одне із положень документа – НСЗУ отримує

функцію моніторингу послуг відповідно до умов договору.

Крім того, НСЗУ презентували «Аналітичний звіт щодо стану реалізації Програми медичних гарантій-2022» для збору повної і актуальної інформації щодо її реалізації в кожному регіоні України. Аналітичний звіт містить регіональну інформацію про надавачів медичних послуг, динаміку виплат НСЗУ, динаміку ведення електронних медичних записів за пакетами послуг, про штат і зарплати медпрацівників, доходи й витрати медзакладу, динаміку скарг за категоріями порушень, ефективність лікування інсультів та інфарктів. Аналітичний звіт оновлюватимуть щомісяця, і він буде доступний управлінцям у системі охорони здоров'я.

У 2022 р. НСЗУ законтрактувала 3476 медичних закладів,

яким перерахувала понад 118 млрд грн за Програмою медичних гарантій. Попри всі виклики, продиктовані війною, Програма медичних гарантій функціонує в повному обсязі і дозволяє забезпечити безоплатною медичною допомогою кожного пацієнта, який її потребує.

Згідно з аналітичним звітом найбільшу суму коштів лікарні отримали за пакетом «Первинна медична допомога» – понад 20 млрд грн. Декларацію з сімейним лікарем мають понад 32,5 млн українців. Пріоритетними послугами залишається медична допомога для пацієнтів з інсультами та інфарктами. З початку року на лікування інсультів держава витратила понад 2,2 млрд грн. Медична допомога у разі інфаркту обійшлася в понад 768 млн грн.

ЗАКОН ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ НА 2023 РІК ПІДПИСАНО:

видатки удвічі перевищуватимуть доходи

23 листопада Президент Володимир Зеленський підписав Закон України від 3 листопада 2022 року № 2710-ІХ «Про Державний бюджет України на 2023 рік» (законопроект № 8000). Головний кошторис країни сформовано з огляду на вимоги воєнного часу. Близько половини видатків спрямовують на безпеку і оборону, які є головним пріоритетом. Другий важливий напрямок – витрати на освіту, медицину і соціальні програми, а саме: пенсії, субсидії, допомога малозабезпеченим родинам, виплати внутрішньо переміщеним особам тощо.

Макропоказники

Прогноз реального зростання ВВП у 2023 році скориговано на більш консервативні припущення темпів відновлення економіки. Також були враховані високі безпекові ризики і ризики, пов'язані із продовженням атак РФ на об'єкти енергетичної системи та інші об'єкти критичної інфраструктури України.

Прогноз реального зростання ВВП - 3,2 % замість попереднього прогнозу в 4,6 %. Прогноз інфляції у 2023 році зменшено з 30 % до 28 %. Прогноз номінального ВВП на 2023 рік було також скориговано, граничний обсяг дефіциту державного бюджету пропонують встановити на рівні 20,6% прогнозного ВВП. Головні надії в питанні покриття цього дефіциту покладають на міжнародних партнерів.

Більш оптимістичні очікування щодо фінансової підтримки з боку міжнародних партнерів зумовили коригування припущення щодо обмінного курсу гривні до долара США. На кінець року він становитиме 45,8 грн за дол. США (замість 50 грн за дол. США у попередньому прогнозі).

Видатки на охорону здоров'я

Проектом Держбюджету на 2023 рік загальні видатки на сферу охорони здоров'я (державний бюджет з трансфертами) визначено в обсязі 176,9 млрд грн. Загальний обсяг видатків на охорону здоров'я порівняно з бюджетом 2022 р. скорочено всього на 10%, що пов'язано

зі збільшенням загальних видатків на фінансування сектора безпеки та оборони. Проте, зважаючи на зростання курсу валют, у доларовому вираженні цей показник знизиться майже на 40%.

Прикінцевими положеннями закону України «Про Державний бюджет на 2023 рік», як і в попередні роки, зупиняється дія абзацу 1 ч. 5 ст. 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» щодо фінансування Програми медичних гарантій на рівні, не нижчому 5% ВВП.

На Програму медичних гарантій у 2023 році передбачено фінансування в сумі 142,7 млрд грн (2,3% від ВВП України), що на 9% менше бюджетних призначень на 2022 рік.

За оцінками Українського центру охорони здоров'я, у розрахунку на душу населення загальні державні видатки на охорону здоров'я у 2023 р. порівняно з попереднім роком зменшаться з 159 до 116 дол. Порівняно із сусідніми країнами, які є членами ЄС, цей показник є низьким. Так, згідно з даними ВООЗ (за 2019 р.), державні видатки на охорону здоров'я на душу населення в Румунії становлять 592 дол., в Угорщині – 722 дол., у Польщі – 724 дол., у Литві – 892 дол., у Чехії – 1503 дол., у Словаччині – 1057 дол. Слід зауважити, що в цих країнах і частка держави у фінансуванні витрат на охорону здоров'я є вищою, ніж в Україні.

Закінчення на 11-ій стор.

ПРОГРАМУ «ЗДОРОВ'Я КИЯН» ПРОДОВЖЕНО НА 2023 РІК

Для належного надання послуг киянам і безперебійної роботи міського господарства в умовах воєнного стану вісім міських цільових програм, дія яких завершувалась у поточному році, були пролонговані на 2023 рік. Саме програмою «Здоров'я киян» передбачено місцеві стимули, зокрема виплати щомісячної фінансової допомоги «5-4-2» медикам столиці, які було схвалено депутатами Київської міської ради завдяки послідовній і наполегливій позиції Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я.

Крім того, депутати Київської міської ради доповнили програму «Здоров'я киян» на 2023 рік. Це стосується виділення коштів з міського бюджету на пластичну та реконструктивну хірургію. Йдеться про забезпечення ліками та витратними матеріалами лікування наслідків бойової травми методом відновно-реконструктивної хірургії у спеціалізованому відділенні.

Сьогодні мікрохірургічні технології, якими користуються лікарі, допомагають пораненим зберегти руки та ноги, запобігають розвитку інфекційних та інших ускладнень при пораненнях черевної стінки, грудної порожнини, черепа тощо. Кропітка праця хірургів приносить позитивні результати. Лікування у відділенні знижує інвалідизацію, а головне – дозволяє жити бійцям зі складними бойовими травмами повноцінним життям.

Взагалі питання виконання міських цільових програм, які мали завершитись у 2022 році, було продовжено на 2023 рік

шляхом прийняття відповідних рішень Київською міською радою про внесення змін до цих програм. Такі процедурні зміни до Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм в місті Києві ухвалили депутати Київської міської ради ще в жовтні цього року під час пленарного засідання.

Депутати Київської міської ради також внесли зміни до Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм в місті Києві, зокрема, передбачають розробку міських цільових програм на три роки, якщо інше не передбачено законодавством України, проведення стратегічної екологічної оцінки проекту програми та впровадження гендерно орієнтованого підходу у завданнях і заходах програм.

КИЇВСЬКА МІСЬКА ПРОФСПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Головам первинних профспілкових та територіальних організацій профспілки

Про профспілкові виплати в 2023 році, які не оподатковують

Порядок підтвердження статусу осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України у період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, з метою невиключення до оподаткованого доходу фізичних осіб – платників податку доходів, отриманих у вигляді цільової або нецільової благодійної допомоги, визначає Кабінет Міністрів України.

Для цілей п.п. 170.7.2 п. 170.2 ст. 170 Податкового кодексу України (далі – ПКУ) вважається цільовою благодійною допомогою і не підлягає оподаткуванню профспілкова виплата, здійснена за рішенням профспілки, прийнятим в установленому порядку на користь члена такої профспілки, який має статус постраждалого внаслідок обставин, зазначених у п.п. 170.7.2 п. 170.2 ст. 170

ПКУ. Законом України від 15 серпня 2022 року №2520-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності й діяльності неприбуткових установ та організацій в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України» (далі – Закон № 2520) внесено зміни до ПКУ, зокрема, доповнено новими пп. 26 і 28 підрозд. 1 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ. Так, згідно з п. 26 підрозд. 1 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ тимчасово, починаючи з дати введення в Україні воєнного стану, що введено Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного

стану в Україні», до його припинення або скасування положення п.п. в п.п. п. 170.2 ст. 170 ПКУ застосовують з урахуванням такої особливості: до прийняття Кабінетом Міністрів України порядку підтвердження статусу осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України у період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, з метою невиключення до оподаткованого доходу фізичних осіб – платників податку доходів, отриманих у вигляді цільової або нецільової благодійної допомоги, статус таких осіб визначають самостійно надавачі цільової або нецільової благодійної допомоги. Тобто сама профспілка.

Відповідно до п. 28 підрозд. 1 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ положення п.п. 170.7.2 п. 170.7 ст. 170 ПКУ

в редакції з урахуванням змін, внесених Законом № 2520, застосовують до податкових (звітних) періодів, починаючи з 01 січня 2022 року.

Для підтвердження статусу осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, необхідно від члена профспілки отримати:

1. Копію довідки про визнання особи постраждалою внаслідок надзвичайної ситуації або копію акта обстеження житла;

2. Документ, що посвідчує право власності на об'єкт нерухомого майна.

3. Копію документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України, місце реєстрації (паспорт або інший документ).

4. Копію ідентифікаційного коду.

Про використання доходів неприбуткової організації для фінансування витрат, не пов'язаних з реалізацією мети діяльності

На період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану не вважаються порушенням вимог пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України передавання майна, надання послуг неприбутковою організацією, використання доходів (прибутків) неприбуткової організації для фінансування витрат, не пов'язаних з реалізацією мети (цілей, завдань) і напрямів діяльності, визначених її установчими документами, за умови що такі послуги, майно добровільно перераховано (надано, передано) Збройними Силами України, Національній гвардії України, Службі безпеки України, Службі зовнішньої розвідки України, Державній прикордонній службі України, Міністерству внутрішніх справ України, Управлінню державної охорони України, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, добро-

вольчим формуванням територіальних громад іншим утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, їхнім з'єднанням, військовим частинам, підрозділам, установам або організаціям, що утримують за рахунок коштів державного бюджету, для потреб забезпечення оборони держави, а також на користь центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, сил цивільного захисту та/або закладам охорони здоров'я державної, комунальної власності, та/або структурним підрозділам з питань охорони здоров'я обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій, та/або грошові кошти, перераховані на спеціальні рахунки, відкриті Національним банком України для збору коштів, та/або наданням

благодійної допомоги фізичним особам, які не є засновниками, учасниками таких організацій або пов'язаними з ними особами, які мешкають (мешкали) на території населених пунктів, де проводять (проводили) бойові дії, та/або вимушено залишили місце проживання у зв'язку з проведенням бойових дій у таких населених пунктах та, в тому числі, взяті у встановленому законодавством порядку на облік у структурних підрозділах з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад.

Отже, профспілкові організації мають право надавати безповоротну фінансову допомогу на потреби Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби безпеки України,

Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонній службі України, Міністерства внутрішніх справ України тощо для забезпечення оборони держави.

Нагадуємо реквізити офіційного спеціального рахунку Національного банку України для надання такої безповоротної фінансової допомоги для потреб українських захисників:

Банк: Національний банк України
МФО: 300001

Рахунок IBAN:
UA843000010000000047330992708
код ЄДРПОУ: 00032106

Отримувач: Національний банк України

Призначення платежу: Безповоротна фінансова допомога на потреби ЗСУ для забезпечення оборони держави, згідно рішення профкому (протокол від ... № ...)

Про профспілкові виплати в 2023 році, які не оподатковують

Повідомляємо про граничні розміри профспілкових виплат у 2023 році, які не оподатковуються:

1. Сума виплат, що здійснюється за рішенням професійної спілки, прийнятим в установленому порядку, на користь члена такої професійної спілки протягом року сукупно у розмірі, що не перевищує суми 3760.00 грн (стаття 165.1.47 ПКУ).

2. Вартість дарунків на суму 1675.00 грн, яку можуть видавати щомісячно (6700.00x25%) (стаття 165.1.39 ПКУ).

3. Кошти або вартість майна, що надають як допомогу на поховання професійною спілкою (стаття 165.1.22 ПКУ).

4. Вартість путівок на відпочинок, оздоровлення і лікування для члена профспілки або його дітей віком до 18

років, які надають йому безоплатно або зі знижкою (стаття 165.1.35 абзац 1 ПКУ).

5. Вартість орденів, медалей, знаків, грамот і квітів, якими нагороджують працівників та інші категорії громадян, переможців змагань, конкурсів (стаття 165.1.38 ПКУ).

6. Профспілкові організації подають звіт про використання доходів неприбуткової організації і річну

фінансову звітність до фіскальних органів (за рік) протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року. (останній день – 1 березня 2023 року) (стаття 46.2 ПКУ).

З повагою та вірою в перемогу України

Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я

Призначено керівника Національного інституту раку

28 листопада 2022 р. міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко в Національному інституті раку представив нового керівника закладу – Олену Єфіменко. За освітою Олена Єфіменко – лікар-педіатр, неонатолог. До призначення керівником НІР очолювала департамент охорони здоров'я Київської обласної державної адміністрації.

30 листопада відбулось спільне засідання адміністрації та профспілкового комітету первинної профспілкової організації, а 1 грудня – з профорганами структурних підрозділів інституту.

Засідання відбулися з нагоди знайомства з новою директоркою. Олена Володимирівна запевнила, що вона

добре розуміє проблеми, актуальні для галузі онкології та має бачення, яким чином триватиме реорганізація закладу.

Профспілковий комітет і профорги підрозділів запевнили Олену Володимирівну у своїй подальшій підтримці розпочатої реорганізації та побажали успіхів.

**Голова ППО Національного інституту раку
Наталія Починок**

ІНСТИТУТ НЕЙРОХІРУРГІЇ – МИНУЛЕ І СЬОГОДЕННЯ

Державна установа «Інститут нейрохірургії імені А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» має багаторічну історію і розпочав свою діяльність у 1950 році, як правонаступник Київського психоневрологічного інституту, заснованого у 1927 році.

До новоствореного закладу на роботу було запрошено найкращих випускників медичних вузів з усієї країни, передусім з Вінниці та Львова, які розвивали сучасну нейрохірургію й суміжні напрямки. Основи подальшого розвитку нейрохірургії, становлення нейрохірургічної служби в Україні були закладені видатним фахівцем – Олександром Арутюновим, створивши школу української нейрохірургії.

Унікальністю інституту стало те, що з самого початку існування у роботі органічно поєднували науку і практику, а результати наукових розробок втілюють у лікувальну діяльність.

Нині ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» є провідною установою держави в галузі нейрохірургії. На сьогодні клінічна база закладу – це 15 профільних відділень на 361 ліжку, де щорічно лікують понад 6 тисяч хворих. У поліклінічному відділенні консультативну допомогу отримують щорічно понад 30-35 тисяч хворих. У 15 операційних залах проводять від 5 до 6 тисяч операцій на рік.

Перевагою інституту є те, що пацієнтам з нейрохірургічною патологією проводять комплексну діагностичну і лікувальну

допомогу за багатьма напрямками: нейрорентгенологія, нейрорадіологія, нейрофізіологія, нейроофтальмологія, отоневрологія, нейроімунологія, нейропатоморфологія, нейробіохімія. Головним завданням лікувальної діяльності є забезпечення високої якості життя хворих після операції. Це завдання вирішують

впровадженням сучасних мікрохірургічних операцій, малоінвазивних методів лазерної, внутрішньосудинної, ендоскопічної, стереотаксичної, функціональної нейрохірургії і радіонейрохірургії.

В інституті засновано наукові школи з нейротравми, нейроонкології, судинної патології головного і спинного мозку, малоінвазивної спінальної нейрохірургії, нейроімунології. Практично

немає нейрохірургічного втручання у світі, яке б не опанували наші фахівці. Хірурги інституту відомі далеко за межами нашої держави, їх запрошують для проведення хірургічних втручань за кордоном.

В інституті працюють досвідчені фахівці, серед яких 4 академіки і члени-кореспонденти Національної академії наук, 35 докторів медичних наук, 11 професорів, 85 кандидатів медичних наук, 15 заслужених лікарів України. Потужний кадровий потенціал дозволяє здійснювати підготовку фахівців. Незважаючи на складні часи, наш інститут працює і цілодобово надає високоспеціалізовану медичну допомогу пацієнтам з усіх областей нашої держави.

В умовах блекаутів та екстрених відключень світла в інституті у рамках «Державної підтримки заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів парникових газів», завершено модернізацію системи електропостачання з будівництвом

дахової сонячної електростанції. Модернізацію запроваджено з метою використання альтернативних джерел енергії за рахунок інвестицій, передбачених Київським протоколом, відповідно до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

Фахівці відділення позамозкових пухлин ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» мають найбільший досвід у лікуванні краніобазальних пух-

Колектив Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова НАМН України» сердечно вітає з ювілейною датою, 60-річчям від дня народження, лікаря-анестезіолога відділення функціональної нейрохірургії і нейромодуляції з рентгеноопераційною ДІЧКА Сергія Миколайовича, який працює в інституті з 1986 року (після закінчення Київського медичного інституту), присвятивши своє життя анестезіології та реаніматології.

Сергій Миколайович належить до лікарів-анестезіологів, майстерність яких відшліфована кропіткою працею, великим досвідом вирішення складних комплексних задач по передопераційній підготовці, анестезіологічному забез-

печенню нейрохірургічних операцій і післяопераційному лікуванню хворих.

З великою повагою і шанобою ставляться до Сергія Миколайовича співробітники та пацієнти й вдячні за доброту, людяність, відкритість і доступність, духовну щедрість, чуйність та співпереживання.

Колектив щиро вітає ювіляра зі славним ювілеєм, який він зустрічає в розквіті творчих і духовних сил. Бажаємо гармонії і успіхів у всьому – у справах ділових та особистих! Активного творчого довголіття, міцного здоров'я на довгі роки заради здоров'я людей. Щастя, радості, сімейного благополуччя і тепла, трудової наснаги на благо медицини та України.

лин. У відділенні також проводять складні операції для видалення позамозкових пухлин голови і шиї, реконструктивно-відновні та естетичні операції при вроджених або набутих дефектах, деформаціях у ділянці голови й шиї з використанням сучасних та авторських методик хірургічної корекції.

У відділенні виконують:

- Мікрохірургічне лікування позамозкових пухлин: менінгіом будь-якої локалізації (базальна, конвексимальна, парасагітальна), в тому числі і злюкисних, продовженого росту та рецидивів;

- Мікрохірургічне видалення множинних менінгіом основи черепа і головного мозку;

- Комбіноване і комплексне лікування менінгіом з використанням сучасних технологій;

- Мікрохірургічне видалення метастазів, множинних метастазів у головний мозок;

- Мікрохірургічне лікування краніоорбітальних пухлин, інтраорбітальних і краніофасціальних пухлин;

- Блефаропластика верхньої і нижньої повік;

- Видалення доброякісних і злюкисних пухлин основи черепа;

- Реконструктивні операції у випадках пухлин голови і шиї з естетичною корекцією;

- Реконструктивно-замісні операції малих, середніх, великих дефектів тканин черепа, голови і шиї будь-якої локалізації з використанням кісткового цементу, титанового матеріалу, біологічного клею, переміщених шкірно-апоневротичних клаптів на живильній ніжці;

- Комбіновані реконструктивно-мікрохірургічні операції у разі злюкисних пухлин голови і шиї, після безуспішних втручань, проведення променевої та хіміотерапії;

- Лікування гідроцефалії з постановкою лікворозсунувальних систем.

Нейрохірургічні втручання у клініці проводять за допомогою сучасного обладнання: операційний мікроскоп Haag-Streit Surgical Hi-R; ультразвуковий аспіратор Soring; високошвидкісний краніотом Stryker та NSK з насадками Elite; мікрохірургічні інструменти провідних виробників світу (США, Німеччина, Швейцарія і Японія).

У відділенні працюють досвідчені лікарі: завідувач відділення док. мед. наук Кваша М. С., канд. мед. н. Кондратюк В. В., канд. мед. н. Герасенко К. М., канд. мед. н. Никифорак З. М., канд. мед. н. Мосійчук С. С., канд. мед. н. Молотковець В. Ю., Морозов Т. А., Спірідонов А. В., анестезіолог Дмитрієва Н. Ю.

За матеріалами офіційної сторінки інституту у Facebook і сайту <https://neuro.kiev.ua/>

З початку війни київська влада...

Закінчення, початок на 1-ій стор.

роботи залучено понад 20 спеціалістів-психологів, медичних психологів, психіатрів і психотерапевтів.

Основні запити – війна і страхи, які з нею пов’язані, висока тривожність, розлади сну, тяжкі спогади, панічні атаки. На другому місці страх нового життя: переживання через вимушений переїзд, втрату роботи, житла, бізнесу. Часто можна почути про почуття провини: хтось у цей скрутний час засмучений, що не може бути корисним, хтось – що зміг дістатися у безпечне місце в той час, коли близькі залишилися в зоні бойових дій. Є і «мирні» звернення: міжособистісні стосунки, родинні сварки, самотність, нещасливе кохання...

Дитячі санаторії відновили роботу

У День захисту дітей уцілілі київські дитячі санаторії відновили роботу. Російські агресори, знищуючи все на своєму шляху, не жаліли і медичні заклади. Через руйнацію не могли приймати маленьких киян санаторії «Орлятко» у Ворзелі, санаторій «Лісний» в Ірпені. Проте міська влада зробила все необхідне, щоб із 1 червня уцілілі дитячі спеціалізовані заклади були готові надавати послуги з реабілітації дітей за 5 профілями.

За підтримки міської влади у Києві було взято курс на запровадження системи реабілітації дітей на базах київських дитячих санаторіїв. Таким чином у столиці вибудували досить розгалужену мережу профільних дитячих закладів, лікування і реабілітацію в яких до 24 лютого проводили за такими медичними профілями: психоневрологічний, кардіоревматологічний, гастроентерологічний, пульмонологічний, ортопедичний, онкологічний та ендокринологічний. Важливо, що в санаторіях було створено умови для перебування дитини в разі необхідності (наприклад, для пацієнтів із ДЦП або аутизмом) у супроводі законного представника.

Нині санаторно-курортне лікування зможуть отримати дітки з розладами мовлення, а також психоневрологічними, кардіоревматологічними, ендокринологічними і онкологічними хворобами. На сьогодні районними санаторними комісіями вже надано безкоштовні путівки понад 200 дітям, із яких більше 100 перебуватимуть у супроводі законного представника. Перебування в санаторії абсолютно безкоштовне для маленьких киян, бо для цього місто виділяє кошти з бюджету.

Колективи санаторних закладів готові надавати не менш якісну допомогу ніж раніше, а у всіх без винятку відкритих закладах запроваджено необхідні заходи

безпеки в період воєнних дій. Зокрема, створено систему оповіщення пацієнтів і персоналу про оголошення повітряної тривоги або виникнення надзвичайної ситуації, посилено охорону території закладів, пропускний режим тощо.

Під час перебування в санаторії діти під цілодобовим наглядом лікарів, збалансовано харчуються, отримують засоби гігієни... Окрім профільної реабілітації, психологічна, медична і педагогічні служби санаторіїв допомагають маленьким киянам навчитися керувати емоціями у складні часи, вгамовувати душевний біль та знаходити в собі нові ресурси. А ще надзвичайно важливо, що діти перебуватимуть у колі ровесників, підтримуватимуть один одного і ділитимуться переживаннями про події під наглядом та за підтримки фахівців.

Робота Київського міського центру крові

З початку повномасштабних воєнних дій на території України Київський міський центр крові прийняв біля 10000 донорів.

З першого дня війни київська влада звернулася до мешканців столиці з проханням здавати кров для потреб хворих і поранених. Тоді ж було переформатовано роботу: центр крові перейшов у цілодобовий режим, а співробітники працювали у кілька змін – удень на забір крові, вночі – на її переробку.

Серед донорів люди різного віку і різних професій. Кров здавали і колективами. Наприклад, представники заводу «Артем», ДСНС України, Державної прикордонної служби України, СБУ, «Укравтодору», Національної поліції, Національної гвардії, Державного бюро розслідування, заводу БКК та інші.

Сьогодні столичні медичні заклади цілком забезпечено необхідними компонентами крові.

Впровадження нових скринінгових програм для киян, осучаснення медичного обладнання

У столиці завдяки належній матеріально-технічній базі впроваджують усе більше скринінгових програм.

Для всіх киян створено можливість швидко і безболісно виявляти такі захворювання, як остеопороз і остеопенія. Денситометрія – золотий стандарт діагностики остеопенії і остеопорозу – в комунальних медзакладах за направленням лікаря доступна на безоплатній основі. Також проводять діагностику найбільш розповсюджених інфекційних

і неінфекційних захворювань, раннє виявлення яких запобігає інвалідизації або навіть смерті: раку шийки матки, раку молочної залози, ВІЛ, туберкульозу, цукрового діабету тощо

На базі КНП «Київська міська клінічна лікарня № 7» незабаром запрацює відділення інтервенційної радіології, де надаватимуть високоспеціалізовану меддопомогу пацієнтам з гострими серцево-судинними і судинно-мозковими захворюваннями: інсультами, інфарктами тощо. За кошти міського бюджету для відділення закупили сучасне дуже дороге обладнання, зокрема

інтервенційну ангиографічну систему, мікрохірургічний мікроскоп, мобільний рентген-апарат тощо. Також у лікарні сформовано штат висококваліфікованих спеціалістів – інтервенційних кардіологів, нейрохірургів, судинних хірургів та інших.

В КМП «Олександрівська клінічна лікарня м. Києва» введено в експлуатацію найсучаснішу в Україні ангиографічну установку. Систему закуплено за кошти міського бюджету. Сьогодні у відділенні рентгеноваскулярної хірургії втручання на судинах серця і головного мозку пацієнтам з гострими коронарними станами та інсультами проводять у режимі 24/7. Так, лише за останні пів року на високому технологічному рівні прооперовано близько 350 пацієнтів.

Щодо можливостей самої системи, то нова ангиографічна установка оснащена технологіями CARE для зниження (порівняно з системами попереднього покоління) дози опромінення до 60% водночас з покращенням візуалізації маленьких судин до 70%.

Більшість процесів установки автоматизовано. Так, встановлена програма розрахунків аневризми дає змогу в автоматичному режимі оцінити дані, змодельовати і контролювати всі кроки терапії. Інтегрована робоча станція для обробки тривимірних зображень із програмним забезпеченням отримання КТ-подібних даних позбавляє необхідності проведення додаткових обстежень і переміщень пацієнта. Крім того, є програмне забезпечення для планування і супроводження процедур стентування, функція накладення тривимірних даних на поточні зображення для покращення орієнтування в анатомічних структурах, сучасне програмне забезпечення та лазерне наведення для планування і проведення процедур з використанням голок тощо.

Посол Ізраїлю в Україні Михайло Бродський передав одній з київських дитячих лікарень медичне обладнання на суму понад 40 мільйонів гривень. Це діагностичні і хірургічні пристрої, що використовуватимуть для медичної допомоги маленьким киянам і дітям з інших регіонів, які проживають у столиці.

Розвиток столичної медицини триває. Сучасні технології, покращення умов для перебування пацієнта і роботи медиків – все це вкрай необхідне у часи, коли Україна виборює вільне мирне майбутнє. Кияни мають бути впевнені, що за необхідності отримуватимуть меддопомогу на рівні світових стандартів

Робота пологових будинків

За період війни у Києві народилося більше 9000 немовлят. Під час повітряних тривог з перших днів повномасштабного вторгнення допомогу вагітним і новонародженим надавали у бомбосховищах, де приймали пологи й навіть робили кесареві розтини.

Оскільки охорона материнства і дитинства – серед основних пріоритетів київської міської влади, за кілька останніх років пологодопоміжні заклади столиці інтенсивно оновлювали своє устаткування. Наприклад, у всіх без винятку пологових запроваджено систему раннього скринінгу новонароджених дітей для виявлення вад слуху (необхідне медичне обладнання було закуплено за кошти міського бюджету); придбано сучасну апаратуру (наприклад, мобільну рентгеновську установку, дихальні апарати для неінвазивної вентиляції легень, апарати штучної вентиляції легень високочастотні оксигенізатори, дихальні

реаніматори новонароджених, обігрівачі для новонароджених з ліжком з автоматичним регулюванням, інфузамати, хірургічні лазерні системи для фетальної хірургії тощо).

У липні в Перинатальному центрі народилась перша в Києві цьогорічна трійня!

Історія одного зі столичних лікарів-хірургів від Віталія Кличка

«Продовжую розповідати про #ЛюдиТвоєїКиєва. Про тих киян, які роблять все, щоб наше місто жило, ставало кращим і комфортнішим. Зокрема, про тих, від кого залежить життя і здоров'я, безпека і комфорт киян. Особливо під час варварської війни, яку розв'язала росія. Сьогодні – історія про людину, від чиєї професійної і сумлінної роботи у перші місяці війни залежало життя десятків, а то й сотень киян й мешканців

Закінчення на 11-ій стор.

Інститут нейрохірургії отримав допомогу від в'єтнамських дипломатів

30.11.2022 р. ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А. П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» відвідали Надзвичайний і Повноважний Посол Соціалістичної Республіки В'єтнам в Україні НГУСН Хонг Тхакх і генеральний секретар товариства «Україна-В'єтнам» Черванчук Сергій Анатолійович.

Гості ознайомились з історією інституту, його поточною діяльністю і перспективними напрацюваннями в нейрохірургії. «Я переконаний, що найближчим часом Україна і В'єтнам мають розширювати й поглиблювати співробітництво у медичній сфері та нейрохірургії зокрема», – зазначив посол В'єтнаму.

Генеральний секретар товариства поінформував про унікальність в'єтнамської фармакології із використанням фітопрепаратів і можливості їхнього застосування у медикаментозній терапії.

Директор інституту Євгеній Педаченко підтримав таку ініціативу, звернувши увагу на значний нерозкритий потенціал таких двосторонніх відносин.

Гості також передали гуманітарну допомогу для закладу: портативний апарат для проведення штучної вентиляції легень і витратні хірургічні матеріали.

Євгеній Педаченко подякував в'єтнамській стороні за підтримку України і національного медичного закладу у складний період воєнного часу.

З початку війни ківська влада...

Закінчення, початок на 1-ій стор.

передмість столиці – Бучі, Гостомеля, Ірпеня, а також наших військовослужбовців, які хоробро боронили Київ від російських окупантів та мародерів. Це історія про

42-річного лікаря-хірурга, завідувача відділення малоінвазивної хірургії і ендоскопічних досліджень Київської міської клінічної лікарні № 7 Владислава Гордовського», – написав Віталій Кличко.

Мер зауважив, що Владислав Гордовський, як і сотня інших працівників лікарні, півтора місяці прожив у медичному закладі. Працював якщо не за операційним столом, то в екстремальних умовах у бомбосховищі лікарні. Та був справжнім бійцем у тилу, який

не залишив своє місто і його людей у найскладніший час. Рятував пацієнтів від кульових і осколкових поранень. Робив надскладні операції. І навіть потрапив на шпальту The New York Times.

«КМКЛ № 7 випала нелегка місія. По-перше, вона знаходиться найближче до передмість Києва, де тривали бої. Тож усіх поранених спочатку везли в цю лікарню, де надавали невідкладну допомогу. А потім уже доправляли в інші медзаклади міста. По-друге, лікарня у перші тижні війни теж постраждала від ракетного обстрілу сусіднього будинку в Святошинському районі», – додав Віталій Кличко.

Загалом у Києві від початку широкомасштабного вторгнення росії всі комунальні лікарні працювали в режимі воєнного стану й надавали як планову допомогу, так і невідкладну – пораненим цивільним киянам та військовим.

КОНСУЛЬТАЦІЇ СТОЛИЧНИХ МЕДИКІВ Національної академії медичних наук на виїзді

Зцілити рани окупації і хвороби війни прагнуть столичні лікарі-волонтери. Виїзні бригади працюють на Київщині раз чи двічі на тиждень: фахівці вузького профілю їздять містами і селами Київщини й безкоштовно приймають пацієнтів. За час своєї роботи – з травня – проконсультували понад 3000 пацієнтів, з них більше 500 направили на дообстеження і майже 100 – госпіталізували до столичних клінік.

Бригада столичних лікарів вукотре приїхала до Гостомеля – це їхня 42 поїздка в область. Фахівці добровільно їдуть у населені пункти Київщини, де люди постраждали від жахів окупації. В амбулаторії кажуть, що саме вузькопрофільних медиків зараз не вистачає.

Місцеві лікарі працюють у екстремальних умовах, тому допомога вкрай необхідна. На 9 профільних спеціалістів, зокрема, ендокринолога, кардіолога, нейрохірурга і педіатрів уже чекають пацієнти. Усі лікарі з Національної академії медичних наук України, яка й ініціювала роботу мобільних бригад.

За словами Андрія Гука, лікаря-нейрохірурга з ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН

України», у зв'язку зі стресовою ситуацією, яка виникла внаслідок окупації російськими військами цих територій, загострились усі хронічні хвороби. Часом вони потребують навіть невідкладної допомоги, і ми можемо її надати. Стараємось, щоб люди ішли ніби по певному зеленому коридору, щоб вони не чекали.

Кардіолог Петро Сидоренко з ДУ «Інституту кардіології, клінічної та регенеративної медицини ім. академіка М. Д. Стражеска НАМН України» говорить, що людей дуже багато, всі хочуть отримати більш-менш висококваліфіковану допомогу.

«Збільшилась кількість звернень як щодо гіпертонічної хвороби, так і аритмій, і ревматологічних, тому що холод, пересиділи в підвалах... і плюс психологічні проблеми. Психіатрична допомога теж потрібна, тому що люди морально знищені. Якщо людина приходить і називає, що адреса є, а будинку немає, то в якому вона стані може прийти до нас?..» – розповідає лікар-кардіолог.

Сьогодні також страждають і діти, і підлітки. На них впливають повітряні тривоги, обстріли і нервовий стан батьків. Зростає кількість хворих на цукровий діабет, також люди скаржаться на порушення роботи щитовидної залози.

Олена Добровінська, лікар-ендокринолог і дієтолог з ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В. П. Комісаренка НАМН України» зазначає, що пацієнти приходять з різними скаргами.

«Якщо ми бачимо необхідність в госпіталізації, наприклад декомпенсований вуглеводний обмін, який потребує стаціонарного лікування, то ми госпіталізуємо пацієнтів до наших відділень, наших профільних інститутів».

Закон про Державний бюджет...

Закінчення, початок на 7-ій стор.

Індексація

Крім того, перехідними положеннями Закону України від 3 листопада 2022 року № 2710-IX «Про Державний бюджет України на 2023 рік», серед іншого, передбачено зупинення дії Закону про індексацію доходів населення у 2023 році. Відповідно нараховувати індексацію щодо зарплати у 2023 році вже не потрібно. Ця норма запрацює з 1 січня 2023 року. Отже, востаннє проводити індексацію потрібно буде в грудні 2022 року.

Мінімальна заробітна плата і прожитковий мінімум

У доопрацьованому законопроекті пропонують не змінювати розміри мінімальної зарплати і прожиткового мінімуму на одну особу в розрахунку на місяць. Водночас передбачено доручення уря-

ду щодо опрацювання питання про збільшення витратків для підвищення розмірів прожиткового мінімуму і мінімальної зарплати на 2023 рік після припинення воєнного стану, виходячи з наявних фінансових ресурсів державного бюджету та оцінювання обґрунтованості додаткової потреби у бюджетних коштах.

Мінімальна заробітна плата (без змін протягом 2023 року):

- у місячному розмірі: з 1 січня – 6700 грн (у 2022 році: з 1 січня - 6500 грн, з 1 жовтня – 6700 грн);
- у погодинному розмірі: з 1 січня – 40,46 грн (у 2022 році: з 1 січня – 39,26 грн, з 1 жовтня – 40,46 грн).

Прожитковий мінімум на одну особу з розрахунку на місяць з 1 січня 2023 року (без змін протягом 2023 року)

Загальний показник – 2589 грн
працевдатні особи – 2684 грн
особи, які втратили працевдатність – 2093 грн.

Основні параметри Державного бюджету України на 2023 рік

Дефіцит до 20,6% ВВП

Попри темряву навкруги, світло зсередини невичерпне

З початку війни Центр дитячої кардіології та кардіохірургії не припиняв роботу ні на хвилину. Нещодавно, без перебільшення, увесь світ облетіла світлина, на якій українські кардіохірурги оперують попри те, що внаслідок російських обстрілів, відбулися перебої в електропостачанні. Хірурги Клініки для дорослих продовжили операцію із використанням альтернативних джерел електропостачання і ще раз довели, що ніяка темрява ззовні не здатна перемогти світло, яке народжене і живе всередині українців.

Так, з перших днів війни спеціалісти центру докладають максимум зусиль і енергії, щоб «світла» було дедалі більше. Усвідомлюючи, що медики – це надійний тил наших воїнів, з середини квітня лікарі Центру дитячої кардіології та кардіохірургії проводять виїзні консультації у селах і містах, які зазнали руйнувань внаслідок

російської агресії. Понад 2000 людей, діток від 1 місяця до дорослих, які пережили Другу світову війну, вже отримали високоякісну медичну допомогу за місцем проживання. Географія виїзних консультацій дуже широка: від маленьких сіл у Київській області (Богданівка, Клавдієво-Тарасове та ін.) до прифронтових територій (Покровськ Донецької області).

«Черговий ракетний удар для України ми, нашою групою лікарів, зустріли на Донбасі, – розповідає лікарка

інтервенційний кардіолог Юлія Кіян про чергову консультацію на Донбасі, – зазвучали сирени і через певний час зникли світло, зв'язок, вода, опалення, а залишилися наші пацієнти, які прийшли на прийом, дітки та дорослі в темному коридорі. Завели генератори, підключили апаратуру, ми наділи налобні ліхтарики і понад 150 людей отримали повну консультацію і за потреби – медичні призначення». Огляди пацієнтів продовжуються і спеціалісти Центру дитячої кардіології та

кардіохірургії із радістю готові допомогти, підтримати в будь-який момент.

«Агресори можуть руйнувати наші міста, але ніколи не зруйнують наше майбутнє. Вони можуть руйнувати

наші церкви, але ніколи не зруйнують собори наших душ. Ми – лікарі, і ми бачимо людське горе на власні очі. Не можемо залишатися осторонь, тому оглянули понад 2000 людей і продовжуємо. Від Києва, в чий будинок прилетіла ракета у перші дні, до донеччан, які на лінії вогню. Нас не здолати. Бо ми – єдині. Ми – сильні. Ми – вільні» – прокоментував генеральний директор Центру, д.мед.н., проф. Ілля Ємець.

Врятувати життя...

Організація проведення навчального тренінгу з надання домедичної допомоги у ЗФПО «Київський фаховий медичний коледж ім. П. І. Гаврося»

Наша держава переживає зараз дуже непростий час. Йде широкомасштабна війна, гинуть люди, руйнують міста. У ситуації соціально-економічної нестабільності важливою складовою безпеки людей є навчання населення навичкам надання першої допомоги. Сьогодні це, без перебільшень, може врятувати життя. У сучасному світі є важлива кореляція між умінням щонайбільшої кількості населення надавати невідкладну домедичну допомогу і кількістю врятованих життів. Під час війни саме ці навички максимально актуалізуються, стають життєво необхідними.

Саме тому у зв'язку з введенням військового стану в Україні і за наказом Департаменту охорони здоров'я від 08.04.2022 р. № 216 у Київському фаховому медичному коледжі ім. П. І. Гаврося організовано безкоштовне навчання цивільних громадян навичкам надання домедичної допомоги.

Домедична допомога – це невідкладні дії і організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини при невідкладному стані й мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я. Допомогу здійснюють на місці події особи, які не мають медичної освіти, але володіють компетентними

знаннями і навичками, необхідними в критичній ситуації. Від того, наскільки своєчасно і грамотно надано першу допомогу, багато в чому залежать результати подальшої невідкладної медичної допомоги, лікування, а в низці випадків і життя потерпілого.

Навчання цивільних громадян навичкам надання домедичної допомоги у Київському фаховому медичному коледжі ім. П. І. Гаврося організовано у вигляді тренінгу. Тренінг – це спеціальна структура, яка оснащена необхідним обладнанням для занурення особи, що навчається, в середовище, максимально наближене до реальності. Тренінг сприяє розвитку здатності швидко приймати правильне рішення і ефективно його реалізувати.

Основою тренінгу з надання домедичної допомоги є «алгоритм базової підтримки життя» (BasicLifeSupport). Протокол BLS (BasicLifeSupport – елементарне підтримання життя), розроблений Американською асоціацією серця (AmericanHeartOrganisation) разом з Європейською радою реанімації (EuropeanResuscitationCouncil). Він є загальноприйнятним у більшості країн світу. У низці міжнародних досліджень було доведено – виконання рекомендацій цього протоколу підвищує виживання до 75%.

Програму навчального тренінгу розроблено відповідно до протоколів домедичної допомоги відповідно до Наказу МОЗ України від 09.03.2022 № 441 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах, Закону України «Про екстрену медичну допомогу», Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 року № 383-р, та пункту 8 Положення про Міністерство охорони

здоров'я України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), з метою удосконалення надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах.

Цільовою аудиторією є цивільне населення без базової медичної освіти. Заняття проводять з метою оволодіння основними практичними навичками з рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані.

Навчання регламентує програма тренінгу із застосуванням мультимедійної презентації, навчальних відео, обладнання тренажерного класу.

Під час заняття слухачів навчають, як оцінити місце події та за якими ознаками оцінюють стан постраждалого. Практично відпрацьовують такі навички, як надання домедичної допомоги при масивній зовнішній кровотечі, раптовій зупинці кровообігу, порушенні прохідності дихальних шляхів, а також надання допомоги при термічних опіках і постраждалим з травмою.

На кінцевому етапі проводять анкетування слухачів щодо засвоєння навчальної інформації.

Тривалість курсу – 6 годин. Після закінчення навчання слухачі отримують свідоцтва.

Вже достатньо велика кількість громадян м. Києва пройшла тренувальний курс з надання домедичної допомоги, і ми отримуємо дуже позитивні відгуки, що свідчить про необхідність і доцільність таких тренінгів у цей важкий для країни час.

**ЗФПО «Київський фаховий медичний коледж ім. П. І. Гаврося»
Л. Г. Підмогильна, Л. А. Скібіцька,
Н. П. Пленова, Г. М. Червона**

Використані джерела:

1. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП «Інтерсервіс», 2014. – 84 с.

2. Основи виживання: заходи, що забезпечують життєдіяльність в умовах автономного існування при надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. ІДУЦЗ УЦЗУ, УНПЦЕМД та МК МОЗ України. Національна медична академія післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. [Гур'єв С.О., Миронець С.М., Рощін Г.Г. та ін.] – К.: 2009 – 209 с.

3. Методичні вказівки до практичного заняття «Базове підтримання життя» з дисципліни «Домедична допомога» згідно з умовами Болонського процесу / Ю. В. Шкатула, Ю. О. Бадіон. – Суми: СумДУ, 2019. – 19 с.

УКРАЇНЦІ ОБИРАЮТЬ ПРОФСПІЛКОВІ САНАТОРІЇ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ І РЕАБІЛІТАЦІЇ

Всесвітня організація охорони здоров'я визначає здоров'я, як «стан повного фізичного, душевного і соціального благополуччя, а не тільки як відсутність хвороб і фізичних дефектів». Тому турбота про здоров'я українців, які живуть в умовах війни, є надзвичайно актуальною. Сьогодні профспілкові санаторії є більш затребувані і популярні, бо вдало поєднують доступність і високу якість послуг. 82% українців обирають профспілкові санаторії для лікування та реабілітації, і лише 10,5% – приватні й 7,5% – державні заклади.

Через військову агресію тисячі українських сімей залишилися без даху над головою, без їжі і елементарних засобів існування. Розстріл мирних українців, катування, гвалтування, грабежі та інвалідизація серед військових і цивільних, втрата батьків – все це впливає і ще буде впливати не лише на фізичне, а й на психічне здоров'я кожного українця, його душевне і соціальне благополуччя», – про це розповіла Наталія Землянська, заступник голови правління Фонду соціального страхування України під час круглого столу «Фізична та психологічна реабілітація учасників бойових дій, цивільних громадян України, які постраждали внаслідок російської агресії». Загалом за рахунок коштів фонду отримали реабілітаційне лікування

після перенесених захворювань і травм з 2018 до 2021 року майже 90000 осіб, з яких 3,5 тисячі – діти.

Сьогодні профспілкові санаторії є більш популярні. Гідно поєднують доступність і високу якість послуг. Жодна з країн СНД і далекого зарубіжжя, відомчих і державних структур охорони здоров'я не мають такої розвиненої реабілітаційної мережі, яка створена в системі профспілок України.

«Понад 30 років в оздоровницях профспілок проходять відновлювальне лікування хворим, які перенесли гострий інфаркт міокарда, мозкові інсульти, оперативні втручання на органах травлення, магістральних судинах серця, страждають від стенокардії, хронічних захворювань органів дихання, травм і

захворювань органів опорно-рухового апарату», – зазначила Н. Землянська.

Аналіз результатів санаторного етапу реабілітації вражає – після реабілітації хворих із травмами органів опори та руху терміни перебування на лікарняному і втрати працездатності в середньому скоротилися в 1,5-2 рази. А число осіб з інвалідністю зменшилося з майже 9% до 1,5%. У 50% хворих, які пройшли консервативну курортну реабілітацію після опіків, терміни підготовки до операцій зменшилися до 3-4 місяців, замість 1-1,5 років.

Попри військову агресію є можливість здійснювати лікувально-діагностичну, профілактичну і реабілітаційну роботи в санаторіях з використанням природних лікувальних ресурсів (лікувальних грязей, мінеральних вод, ропи, озокериту та природних комплексів зі сприятливими для лікування умовами) в 19 санаторно-курортних закладах,

які розташовані по всій Україні. Ці заклади мають реабілітаційні відділення за багатопрофільними напрямками реабілітації, зокрема і для осіб після оперативних втручань та з інвалідністю.

Станом на 2022 рік ліжковий фонд профспілкових оздоровниць складає 10 400 ліжок. З початку повномасштабного вторгнення, профспілкові санаторії, першими прийняли в себе українців, які рятувалися від війни. За 9 місяців 2022 року в профспілкових санаторіях пройшли лікування майже 31 тисяча українців, в тому числі в реабілітаційних відділеннях – 4 837 осіб. Маючи значні потужності, висококласних фахівців, тривалий досвід у реабілітації і оздоровленні, профспілки готові ще більше долучитися до програми відновлення здоров'я українців. Особливо військових, які отримали поранення або інвалідність.

За матеріалами сайту <https://www.fpsu.org.ua/>

OphthalmicHub 2022

26.11.2022 в рамках науково-практичної конференції з міжнародною участю OphthalmicHub 2022 проведено міждисциплінарний семінар «Око – це частина мозку, винесена на периферію», який пройшов у змішаному форматі (офлайн і онлайн). Організатори заходу: ДУ «Інститут нейрохірургії ім. А. П. Ромоданова НАМН України», «Всеукраїнський альянс офтальмологів», «Українська нейрохірургічна асоціація», «Українська нейроофтальмологічна асоціація».

Фахівці нейроофтальмологи, нейрохірурги, неврологи розглядали цікаві теми, серед яких слід виокремити синдром верхньої очної щілини, краніоорбітальні новоутворення, каротидно-кавернозне сполучення, новоутворення хізмально-селлярної локалізації,

дем'єлінізуючі захворювання, мігрень, менінгіоми печеристого синусу, цереброваскулярна патологія. Всі ці захворювання об'єднує нейроофтальмологічна симптоматика, з якою пацієнти можуть звернутися саме до офтальмолога. Знайомство з основними нейроофтальмологічними

феноменами і адекватна оцінка їхнього значення, вміння зіставляти зі станом неврологічного та загальносоматичного статусу – все це допомагає офтальмологам, нейрохірургам, неврологам у практичній діяльності, виводячи за традиційні рамки власних професій.

Нейроофтальмологія сформувалась з моменту опису Альбертом фон Грефе застійних дисків зорових нервів у 1860 році. У подальшому цей напрям офтальмології розвивався невід'ємно від нейрохірургії і неврології. Щільні анатомічні зв'язки, спільність кровообігу ока і мозку пояснюють часте поєднання патології центральної

нервової системи та зорового аналізатора.

Відомо, що у зоровий процес залучено більше ніж 30 ділянок мозку. Доречно згадати слова Уільяма Блейка: «I see through my eyes but not with them»

(«Я бачу через очі, але не очима»), аналіз зорової інформації відбувається у лобному мозку.

Об'ємні процеси головного мозку, судинні мальформації, ЧМТ, порушення мозкового кровообігу – це не повний перелік захворювань, які мають нейроофтальмологічну симптоматику і можуть впливати на зір.

Топічна діагностика ураження зорового шляху, діагностика застійних дисків і ранніх ознак компресії зорових нервів, окорухових порушень – виявлення цих нейроофтальмологічних симптомів завжди допомагає нейрохірургам, неврологам у практичній діяльності.

Дякуємо всім, хто долучився до цього заходу!

ПРОФСПІЛКА ЗА БЕЗПЕЧНІ УМОВИ ПРАЦІ

Шановні роботодавці!

Звертаємо вашу увагу на створення безпечних умов праці під час холодів для працівників, які працюють або перебувають на відкритому повітрі, – особливо під час роботи на відкритих майданчиках чи у приміщеннях, які не обігріваються, на транспортних засобах, при пересуванні до об'єкта (між об'єктами) і під час здійснення охорони об'єктів. Водночас збільшується ризик травмування працівників, на яких додатково впливають погодні травмонебезпечні фактори:

- знижена температура повітря або її коливання з чергуванням відлиг і заморозків у супроводі сильного вітру тощо;
- охолоджені елементи предметів (обладнання, поверхонь, матеріалів тощо);
- слизька поверхня доріг, тротуарів;
- імовірність падіння бурульок, льодових (снігових) наростів, крижаних брил;
- недостатня освітленість території (або повна відсутність освітлення), робочих місць, проходів і проїздів у темну пору доби;
- пожежі внаслідок недотримання правил користування електронагрівальними приладами і відкритим полум'ям.

Виконання простих рекомендацій допоможе уникнути травм і захворювань у зимовий час:

- 1) підтримувати дороги, проїзди і пішохідні доріжки на території закладу у чистому й справному стані, своєчасно посипати їх матеріалами проти ожеледиці;
- 2) здійснювати своєчасне очищення дахів будівель і споруд від снігу, знищувати бурульки й льодові нарости. У разі неможливості позбавитися від бурульок, забезпечити обмеження доступу людей до небезпечних ділянок з вивішуванням відповідних попереджувальних знаків і написів;
- 3) максимально обмежити виконання робіт працівниками на відкритому повітрі, а також тих робіт, які пов'язані з переміщенням між віддаленими виробничими об'єктами тощо;
- 4) забезпечити всіх працівників, в першу чергу тих, які виконують роботи на відкритому повітрі (двірники, охоронці та ін.), теплим спецодягом і спецвзуттям;
- 5) провести перевірки всіх електро- й газоопалювальних приладів, і, якщо вони не відповідають вимогам безпеки,

вилучити з експлуатації, відремонтувати чи замінити справними;

- 6) провести перевірки газових приладів на наявність тяги у вентиляційних каналах у всіх пунктах обігрівання;
  - 7) обладнати відповідно до вимог пожежної безпеки місцями для обігрівання зі справними безпечними нагрівачами і забезпечити опалювальні пункти паливом у необхідній кількості;
  - 8) призначити відповідальних осіб за безпечне обігрівання таких приміщень, додатково провівши інструктаж з безпеки виконання робіт;
  - 9) заборонити використання саморобних опалювальних приладів, які не відповідають вимогам безпеки і пожежної безпеки, для обігрівання адміністративних та інших приміщень;
  - 10) заборонити куріння і використання відкритого вогню в усіх приміщеннях закладу охорони здоров'я;
  - 11) не допускати випуск на лінію технічно несправних транспортних засобів, а також тих, водії яких не пройшли передрейсових медичних оглядів в установленому порядку;
  - 12) не допускати випадків використання відкритого вогню для обігрівання двигунів і паливних систем автомобілів;
  - 13) заборонити перебування на робочих місцях (зокрема і на об'єктах охорони, в нічний час) сторонніх осіб.
- Заходи з профілактики несприятливого впливу холоду повинні передбачати затримку тепла, попередження вихолодження приміщень, добір раціональних режимів праці і відпочинку, використання засобів індивідуальної захисту, й навіть заходи щодо підвищення захисних сил організму.
- Слизька поверхня доріг, проїздів, пішохідних доріжок й недостатня

освітленість може призвести до падіння під час пересування і, як наслідок цього, – травмування. Тому необхідно проводити своєчасну очистку їх від снігу й льоду, посипати піском, сіллю і т. ін.

Найбільшу небезпеку бурульки, снігові нарости на дахах будинків і споруд становлять у період танення льоду та снігу (відлиг), збільшуючи кількість зимових травм через падіння крижаних брил.

Частими причинами травм є також пожежі внаслідок недотримання правил користування нагрівальними приладами і відкритим полум'ям, які призводять до опіків, отруєння продуктами згоряння тощо, а в деяких випадках – смерті.

Чадний газ – продукт неповного згоряння палива без кольору і запаху, легко поєднується з гемоглобіном крові, викликаючи кисневе голодування. При легкому ступені отруєння (без втрати свідомості) викликає сильний головний біль в ділянці чола, скронь, шум у вухах, запаморочення, слабкість, серцебиття, нудоту і блювання. При тяжкому отруєнні свідомість затьмарюється, дихання стає поверхневим, пульс частішає, зіниці розширюються. Для збереження життя необхідно негайно викликати швидку медичну допомогу, транспортувати потерпілого на свіже повітря, негайно самим покинути таке приміщення або (та) забезпечити його провітрювання. Якщо потерпілий притомний, напоїти міцною кавою або чаєм. Якщо ж він непритомний, давати нюхати нашатирний спирт.

Шановні працівники!

Щоб зменшити ризик травм в ожеледицю слід дотримуватись таких порад:

- у період танення льоду слід бути особливо уважним, проходячи повз будівлі і біля високих дерев. Спершу необхідно впевнитись у відсутності загрози падіння льодових наростів. Необхідно обходити ділянки, на яких звисають бурульки, триматись на відстані 3–5 метрів від

УВАГА! ОЖЕЛЕДИЦЯ!

споруд, вибираючи найбільш безпечний маршрут руху;

- ходіть не поспішаючи, ноги злегка розслабте в колінах, ступайте на всю підошву. За можливості руки повинні бути не зайняті зайвими речами. Не тримайте руки в кишенях – це збільшує можливість не тільки падіння, але і більш важких травм, особливо переломів;

- у разі порушення рівноваги швидко присядьте – це найбільш реальний шанс утриматися на ногах. Падаючи, відразу присядьте, щоб знизити висоту падіння. У момент падіння стисніться, напружте м'язи, а доторкнувшись до землі, постарайтесь перекотитися – удар, спрямований на вас, розтягнеться і втратить свою силу при обертанні;

- обходите металеві кришки люків. Як правило, вони вкриті льодом. Окрім того, вони можуть бути погано закріплені, що додає травмувань;

- не прогулюйтеся з самого краю проїжджої частини дороги. Це небезпечно завжди, а на слизьких шляхах особливо;

- не перебігайте проїжджу частину дороги під час снігопаду і в ожеледицю. Пам'ятайте, що в ожеледицю значно збільшується гальмівний шлях машини, і падіння перед автомобілем, який рухається, призводить, як мінімум до травмування, а, можливо, й до загибелі;

- в темну пору доби ходіть зі світловідбивними наліпками чи в спеціальних захисних жилетах, носіть з собою і світлі ліхтариком, щоб водії бачили пішохода.

Пам'ятайте про власну безпеку, бережіть себе!

Навчання з охорони праці в КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва

16 листопада 2022 року в актовій залі Комунального некомерційного підприємства «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2» Голосіївського району м. Києва проведено навчання і перевірку знань з питань охорони праці. У заході брали участь: директор КНП «ЦПМСД № 2» Голосіївського району м. Києва Лось Г. М., головна сестра медична, голова профкому Бондар О. В., інженер з охорони праці Степаненко О. І., завідувачі відділеннями й керівники структурних підрозділів. Для проведення лекції було запрошено завідувачку відділу з охорони праці Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я Мартинюк А. О.

Захід проведено відповідно до вимог Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції.

Учасникам навчання повідомлено про вимоги до організації роботи з охорони праці у відділеннях, зокрема щодо проведення інструктажів на робочому місці, написання інструкцій з охорони праці і ведення документації з охорони праці. Особливо наголошували щодо попередження нещасних випадків і гострого професійного захворювання на COVID-19 на робочому місці. Також розглядали питання про по-

рядок розслідування і своєчасне повідомлення про такі випадки в Головне управління Держпраці в Київській області та у Фонд соціального страхування.

Акцентували увагу на важливості профілактичної роботи, відстежувати місця потенційних небезпек. Обговорювали питання щодо дотримання вимог безпеки під час воєнного стану, а саме: що робити працівникам у разі оголошення повітряної тривоги, як діяти у разі виявлення підозрілих вибухонебезпечних предметів у закладі охорони здоров'я.

Первинна профспілкова організація ЦПМСД № 2 Голосіївського району забезпечує

громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону відповідно до статті 43 Закону України «Про охорону праці».

Учасники заходу подякували Мартинюк А. О. за вчасні і змістовні рекомендації з найактуальніших питань з охорони праці, пожежної безпеки й цивільного захисту.

Голова ОППО УОЗ
Голосіївського району
Л. С. Полконіна

ЦІЛИТЕЛЬ ДУШ І ТІЛ ЛЮДСЬКИХ ВАЛЕНТИН ФЕЛІКСОВИЧ ВОЙНО-ЯСЕНЕЦЬКИЙ, АРХІЄПІСКОП СИМФЕРОПОЛЬСЬКИЙ ЛУКА (1877-1961)

У ХХ столітті однією з найскравіших особистостей, у якій сконцентрувалися кращі риси народу, став Святитель Лука, архієпископ Симферопольський і Кримський, а в миру видатний вітчизняний хірург, доктор медицини, педагог, чудовий художник, професор. Людина щедро обдарована талантами і вмінням використовувати їх на благо. З однаковим успіхом він працював лікарем, писав наукові праці, вчив студентів, одночасно з цим вирішував далеко не мирські проблеми особистого духовного становлення, а потім і духовного служіння людям.

В. Войно-Ясенецький на початку 1910-х років

На долю новопрославленого святого сповідника випало те, що пережив кожний православний архієрей першої половини ХХ ст.: в'язниці, табори, заслання, гоніння, катування. Проживши усе це пекло, архієпископ Лука залишався вірним православ'ю. Для святителя Луки (В. Ф. Войно-Ясенецького) не було «медичного випадку», а була жива людина, яка страждає. Але фізичне одужання він завжди пов'язував зі зверненням до Бога, завжди вчив просити допомогу у Бога, і сам шукав її в спасінні ближнього.

Особистість В. Ф. Войно-Ясенецького завжди притягала до себе інтерес не тільки за життя, але і після смерті. Його образ нерідко обростає різними легендами і вимислами, однак час велику частину цих людських легенд вже розставив на місця, і нам, його нащадкам, необхідно відновити правдиву картину його життя.

27 квітня 1877 року в Керчі у провізора Фелікса Станіславовича Войно-Ясенецького був святковий настрій – дружина подарувала йому сина, названого Валентином. Наприкінці 80-х років родина переїхала до Києва, де батько працював страховим агентом. Войно-Ясенецькі мешкали на Хрещатику, напроти Думи. Батьки, люди глибоко віруючі, були для своїх п'ятьох дітей прикладом безкорисливої доброчинності.

Серед своїх ровесників Валентин ще з малих літ вирізнявся кмітливостю, жадобю до знань. Заняття у Київській гімназії Валентин поєднував з навчанням у

Київській художній школі. Під впливом директора народних училищ Київського навчального округу Войно-Ясенецький 1898 року вступив на медичний факультет Київського університету Св. Володимира. По закінченню медичного факультету цей талановитий студент міг би претендувати на те, щоб залишитися при університеті, готуватися до наукової кар'єри, але він вибрав інший шлях, бо мріяв працювати сільським лікарем.

Збережені у вигляді акуратно переплетених книжок «Звіт про хірургічну діяльність Романівської земської лікарні (1909-1910 роки)» і «Звіт про діяльність Переяславської земської лікарні за 1911-1914 роки» показують розмах хірургічної роботи Войно-Ясенецького. У Романівській земській лікарні Войно-Ясенецький став зачинателем «великої хірургії», почав робити великі відповідальні операції, з високою майстерністю оперував на жовчному міхурі і головному мозку, кишечнику та шлунку, на хребті, на суглобах і нервах, робив очні операції. Особливо його цікавила гнійна хірургія, тому що гнійні процеси були найпоширенішими серед населення. Войно-Ясенецький знайшов спосіб лікування цих захворювань за допомогою хірургії. Досвід його кропіткої роботи у цьому напрямку відображено у «Нарисах гнійної хірургії». Лікар займався практичною медициною; виснажливу, без вихідних, працю в земських лікарнях він поєднав з науковою роботою, дослідженнями у бактеріології, патологічній анатомії, гістології.

Займаючись науковою роботою, владика Лука завжди мав життєві завдання, керував бажанням полегшити страждання хворих і працю лікарів. Уже в 1915 р. Валентин Войно-Ясенецький розробив новий метод місцевого знеболювання – регіональну анестезію, а невдовзі вийшла друком монографія «Регіональна анестезія».

Лікар продовжував багато і завзято оперувати. Він уже сформувався як висококваліфікований хірург широкої спеціалізації, працює в галузі порожнинної, очної хірургії, здійснює операції при пораненнях серця, на голов-

ному мозку, суглобах, кістках. Зазначмо, що одразу після закінчення інституту, не маючи спеціальної підготовки з хірургії в інституті, він відразу почав сміливо самостійно робити великі відповідальні операції на кістках, суглобах, на черепі. За перші дванадцять років своєї хірургічної діяльності майбутній владика опублікував дев'ятнадцять із 42 своїх наукових праць.

Перша світова війна застала в Переяславлі-Залеському. У місті було відкрито шпиталь для поранених. Валентина Войно-Ясенецького запросили очолити його, а крім цього, він оперував у міській і фабричній лікарнях.

1917 року у дружини лікаря проявилася запалення легень, тож треба було терміново міняти клімат для неї, і Войно-Ясенецький прийняв запрошення на переїзд у Ташкент, куди отримав призначення на посаду головного лікаря і хірурга міста. Він переїхав з родиною і тут зблизився зі священниками.

Уже 1918 року розпочалося відкрите гоніння на православну церкву. Знищення віруючих, розстріли єпископів, руйнування і грабіння церковного тривали і в наступні роки. Ці події Валентин Войно-Ясенецький сприйняв як особисту трагедію. Переживши гостру душевну кризу, він знаходив підтримку і розрядку лише в церкві, продовжив вивчення богослов'я. У день свята Стрітіння Господня 1921 р. В. Войно-Ясенецького було рукопокладено у сан диякона, а через тиждень пресвітера. Його призначають священником Ташкентського кафедрального собору. Коли Валентин Феліксевич приймав священний чин, Святійший патріарх Тихон наставляв його не залишати наукової і практичної медичної діяльності. Отож отець Валентин і надалі продовжував лікувати людей.

Стати священником у ту пору означало кинути виклик тому всеосяжному страху. Наука і релігія – площини, які не пересікаються. Наука не має ні політичних, ні етичних кольорів. Віра – особиста справа вченого. З цими переконаннями він пройшов через усі іспити служби священника, не відрікаючись від науки точно так само, як ніколи не відрікався від сану і віри.

Невдовзі єпископа хірурга вперше заарештували. Ташкентські вірні і численні пацієнти на цю акцію влаштували сидячий страйк на залізничній колії. Войно-Ясенецького тимчасово звільняють, але невдовзі знову ув'язнюють на довгих два десятиліття. Спочатку він відбуває покарання у Архангельській області, а потім у Туруханському краї.

У суворих умовах заслання священник-подвижник зціляв людей як тілесно, так і духовно. Недаремно його постать овіяна легендами, що кожна операція, зроблена ним під Божим благословенням, дала потім хворим одужання. Хірург-єпископ повертав до нормальної діяльності, як кажуть, з того світу, поранених з травмами головного мозку, яких вважали вже безнадійними. 24 серпня 1937 р. Войно-Ясенецького знову засудили за шпionаж на користь закордонних розвідок. Після багатомісячних допитів і знущань його засудили й заслали на п'ять років у Красноярьський край.

Почалася Друга світова війна, і засланий хірург пише листа-прохання Сталіну дозволити йому працювати у засланні за спеціальністю на благо спасіння Вітчизни, зазначивши, «після закінчення війни готовий повернутися на заслання». Його призначають головним хірургом евакуаційного шпиталю. Два роки він з повною віддачею лікував офіцерів і солдат у 150 госпіталях. У лютому 1945 р. архієпископ Лука був нагороджений Патріархом Олексієм правом носіння на клобуці оксамитового хреста.

Попри несприйняття ідеологічних засад лікаря і влада мусила відзначити його ратний подвиг, його було нагороджено медаллю «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»

Вченому належить оригінальний спосіб ушивання рани, розташованої на периферії діафрагми, спосіб мобілізації селезінки і перев'язування судин при спленектомії (способи Войно-Ясенецького), спосіб важливих топографо-анатомічних орієнтирів – проекції сідничного нерва на шкіру задньої ділянки стегна (лінія Войно-Ясенецького) і місця виходу сідничної складки (точка Войно-Ясенецького). Крім того, він розробляв питання блокади спиртом трійчатого нерва при невралгії, способи закриття міхурово-піхвових і міхурово-маткових нориць, операцію з приводу защемленої грижі, ускладненої флегмоною, методику видалення слізного мішка при виразках рогівки та інші проблеми.

Вчений працював без утоми – вдень і вночі, а крім того, як і в земстві, займався науковою працею. Він ніколи не відпочивав – завжди чимось був зайнятий. Навіть дорогою до хворого, сидячи поруч з кучером в плетеній двоколці, заучував французькі слова і фрази, повторював їх уголос, так само вивчив і англійську мову, німецькою ж володів вільно. Періодично, як розповідали діти

Меморіальна дошка на фасаді НМУ імені О. О. Богомольця

Валентина Войно-Ясенецького, у нього з'являлася така сильна перевага, що він не міг ні писати, ні читати, у цих випадках він брався за палітурну справу.

Особисте життя його складалося дуже щасливо: у нього було четверо дітей, якими він мав всі підстави пишатися. Усі четверо згодом стали гарними лікарями, династія лікарів у цій родині продовжується і донині, тепер вже в третьому і четвертому поколіннях. Добра, турботлива дружина, Ганна Василівна всю себе віддала вихованню дітей і турботам про чоловіка. Але, на жаль, вона ще в Переяславлі захворіла туберкульозом і 13 листопада 1919 р. померла в Ташкенті.

26 травня 1946 р. його призначають архієпископом Симферопольським і Кримським. У Симферополі духовну працю він поєднує з педагогічною діяльністю. Тут йому вже не дають займатися лікуванням хворих і науковою діяльністю, але він продовжував читати лекції у медінституті. Жив він поряд з кафедральним Свято-Троїцьким собором на вулиці Госпітальній, в будинку, де розміщувалася і канцелярія архієпископа.

Владика Лука упродовж шістнадцяти років очолював Кримську єпархію. Багато зробив для відбудови зруйнованих храмів, відновив у них богослужіння. Він залишив у церковно-богословському світі унікальний за своєю тематикою проповідницький спадок: проповіді стосуються євангельських читань, церковних свят, життєпису святих, значення догматів віри і основ християнської моралі. Серед них виокремлюється головний напрямок – заклик до єдності віри, до загального єднання у Бозі, до єднання любові всіх, що живуть вірою в Бога.

член НСЖ України,
заслужений раціоналізатор
України
Віктор Гайдук

КОЗАЦЬКА СЛАВА КОНОТОПА

ІСТОРИЧНІ ШТРИХИ ДО ПЕРЕМОЖНОЇ БИТВИ

ДО СВЯТА 364-ОЇ РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА У БИТВІ З МОСКОВІЄЮ ПІД КОНОТОПОМ

Сьогодні на цій місцині під Конотопом, що на Сумщині, мало що нагадує про буремні події 364-річної давнини. Але можемо собі уявити, що крізь товщу часу з далекого 1659-го до нас долинають передзвін шабель, відлуння пострілів, іржання коней, водночас з кулеметними чергами, громовим гуркотом гармат, але вже замішані на свіжій крові нинішніх патріотів...

Конотопська битва. Артур Орльонов, 2010 р.

У нашій історії є чимало дійсно славних перемог, і однією з найвеличніших і найяскравіших з них є саме блискуча перемога над московитами у Конотопській битві! Іван Виговський взяв у руки булаву в надзвичайно складний для історії України час – після Переяславської ради стала очевидною несумісність двох світоглядів: козацької демократії і деспотизму імперії.

Гетьман України Іван Виговський (1657–1659), походив з дрібної української шляхти Овруцького повіту Київського воєводства. Наприкінці 1630-х – на початку 1640-х років керував справами Луцького земського суду, був писарем при польському комісарі в Україні. Під час битви козаків з поляками під Жовтими Водами 1648 р. Виговський, який воював на боці поляків, потрапив у полон до татар, звідки його викупив Богдан Хмельницький і взяв до себе писарем. Після смерті Б. Хмельницького він прийняв булаву від малолітнього Юрія Хмельницького, який короткий час був гетьманом. Здобувши владу, згодом очолив старшинську верхівку, що виступала за вихід України зі складу Московії.

У своїй політиці Виговський орієнтувався на Польщу і кримських татар. Говорячи про історію, говоримо відверто: царська влада спочатку приховано, а згодом відверто сіяла в Україні чвари, провокувала в Україні громадянську війну, щоб послабити її, домогтися перетворення її в автономну частину Московської держави.

Виговський добре розумів сутність і наміри московської політики щодо загарбання України, ненадійність союзницьких угод з царем. Це змусило його для збереження суверенітету гетьманської держави шукати нових союзників. Уряд Виговського вдалося налагодити дружні стосунки з Кримським ханством і укласти договір про військову допомогу у квітні 1658 р. А у вересні 1658 р. було укладено договір між гетьманом І. Виговським і урядом Речі Посполитої в полковому місті Гадячі. Треба зазначити, що з українського боку в переговорах взяли

участь представники усіх полків, які детально обмірковували усі пункти договору і скріплювали його своїми підписами. За Гадяцьким договором Україна в межах Київського, Брацлавського і Чернігівського воєводств мала входити на рівних правах до федерації з Польщею й Литвою як незалежне Велике князівство Руське. Всі три республіки мали проводити спільну зовнішню політику. Названі політичні народи об'єднувалися як «вільні з вільними» і «рівні з рівними». Номінально Гадяцький договір денонсував українсько-московську угоду 1654 року. Ось з цим Московське царство ніяк не могло погодитися і вже у вересні розпочало війну з Україною.

На першому етапі війни, що тривав упродовж вересня-листопада 1658 р. московські війська під команду воєводи Григорія Ромодановського рушили в рейд українськими землями, їм вдалося нав'язати гетьману Виговському бої під Варвою, Лохвицею, Пирятином. Воєвода Шереметьєв відбив наступ козацьких полків. Однак вже з середини грудня 1658 р., що було другим етапом, уряду Виговського вдалося перехопити стратегічну ініціативу до своїх рук, поновивши свій контроль над частиною захоплених раніше лівобережних земель і блокувавши московські війська у Лохвиці. Утім, відновити повністю контроль над Полтавським, Миргородським і Лубенським полками і Запорозькою Січчю гетьману не вдалося.

Найзапекліші збройні протистояння розгорнулися вже на третьому етапі війни, що розпочався наприкінці березня 1659 р. З Путивля на допомогу приблизно 100-тисячній царській армії на чолі з воєводою Олексієм Трубецьким вийшла ще одна армія, введена на територію Гетьманату, усе це військо мало намір йти на Київ. Однак на його шляху стали козаки і міщани Глухова і Конотопа, які понад два місяці чинили шалений супротив.

Це дозволило гетьману І. Виговському мобілізувати власні сили і 16-тисячним військом прийти на допомогу оточеним, крім того він покликав на допомогу

союзні війська – 30-ти тисячну кримську кінноту, очолювану ханом Махмуд-Гіреєм IV, та кількатисячний загін найманців поляків, сербів, німців, румунів. До вирішальної битви лишалося кілька днів... Уранці 28 червня Виговський рушив на Соснівку, а хан з частиною свого війська зайняв позицію за сім кілометрів на схід від соснівської переправи праворуч урочища Пуста Торговиця. За лівим флангом московитів розташувався козацько-татарський загін, який форсував річку Куколка західніше Конотопа. Близько другої дня частина московської кінноти раптово форсувала Куколку і зав'язала бій з татарами-вершниками та найманцями. Однак відчайдушний опір спантеличив московських воєвод. Ромодановський і Бутурлін захопилися атаками і не помітили, як з тилу і на флангах з'явилося ханське військо. Скориставшись сум'яттям гетьман видає наказ відступити вниз по Куколці, ніби заохочуючи противника до переслідування. Козаки йшли вузьким заболоченим руслом пересохлої річки Торговиці, за наказом старшин зруйнувавши міст і загигивши річку. Пішла велика вода що заливала луки і звела нанівець можливості маневрування важкої московської кінноти. Московське військо опинилося в пастці, з якої не було шансів вислизнути. Майже одночасно з ханською кіннотою зав'язали

Пам'ятний знак Конотопської битви у Конотопі

бій гетьманські війська. Настав час йти в контратаку, внаслідок якої майже все московське військо опинилося у глибокому оточенні, зокрема й «Государев полк», гвардійці якого вирізнялися розкішним убранням. Спершу московські кіннотники спробували відбитися, та марно. До наступу приєднався Уманський полк, козаки якого зруйнували рештки оборони й почали переслідувати тих, хто відступав. За кілька годин військо Пожарського було повністю знищено. Загалом під Конотопом І. Виговському вдалося зібрати 45-ти тисячне військо козаків і татарської кінноти, що було удвічі менше ніж у противника. Діставшись табору противника за правую, козаки довершили розправу. У полон потрапили двоє з п'яти воєвод Трубецького: Пожарський і Львов. Наступного дня гетьман і хан рушили до Конотопа. О. Трубецький не наважився прийняти бій і почав відступати до московського кордону. Помітивши це, Г. Гуляницький атакував противника з міста.

Під час цієї дуже кривавої битви вдало обраний план ведення військових маневрів дозволив українському гетьману отримати блискучу перемогу. Отримавши звістку про розгром кінноти Пожарського, Трубецький мерщій зняв облогу Конотопа і серед ночі почав швидкий відступ. Побачивши розвиток подій, Виговський вийшов з табору, наздогнав

і вдарив по війську Трубецького, що швидко відступало, гублячи все на шляху. Козаки захопили багато артилерії, зброї, припасів, сам Трубецький ледве не загинув, був двічі поранений і втратив, крім частини артилерії, ще й бойові знамена, військову скарбницю і майже весь обоз. Покінчивши з залишками військ Пожарського, козаки й татари продовжували переслідувати ворога ще упродовж трьох днів, аж до московського кордону.

Конотопська битва мала всі шанси стати поворотним моментом у відносинах козацької держави і Москви після Переяславської ради. Наші предки показали усю свою міць і рішучість, події під Конотопом стали яскравою сторінкою в історії вітчизняного військового мистецтва, а Виговський продемонстрував взірць умілої організації військових дій, грамотного використання козацької піхоти і татарської кінноти. Блискуча перемога козацького війська під проводом гетьмана Івана Виговського відкривала перспективу для успішного завершення війни з Московією її повним розгромом і припиненням громадянської війни. Однак реалізувати це гетьманові Івану Виговському (не з його вини) так і не вдалося. Українці самі тоді врятували Московське царство від остаточного і повного розгрому, який був у плані.

Не останню роль в ізоляції гетьмана відіграла ратифікація польським сеймом у травні 1659 р. Гадяцького договору зі значними змінами на користь Польщі. Було розпущено чутки, що Виговський хоче повернути Україну під владу Польщі, які остаточно зруйнували його авторитет. Хоча союз з поляками був вигідний для України, але не знайшов підтримки серед більшості козацтва і народних мас, бо Виговський інколи нехтував інтересами широкого загалу українського суспільства і спирався переважно на козацьку верхівку, яка постійно його зраджувала перед погрозами або обіцянками з боку Варшави чи Москви. За таких умов війни на два фронти і не бажаючи подальшого кровопролиття у братовбивчій громадянській війні Виговський скликав Козацьку раду у Ірманівці під Києвом. На раді 11 вересня 1659 р. гетьманові не вдалося переко-

Ювілейна монета, присвячена 350-річчю битви

нати козаків у своїй правоті, і він склав булаву. На його місце обрали молодого Юрія Хмельницького, який під тиском Москви все ж підписав Переяславський договір 27(17).10.1659 р., що перетворював Україну в автономну одиницю у складі Московського царства, до того ж ця автономія в подальшому постійно скорочувалася, і відбувалося подальше поневолення України та розподіл її земель.

Конотопська битва залишалася забороною темою в російській і особливо

Закінчення на 19-ій стор.

СЛОВО ПРО АВТОРА

Редакція вітає шановну Тетяну Іванівну КОМЛІК – авторку поетичних творів, яка є дописувачем «Інформаційного вісника Київської міської профспілки працівників охорони здоров'я» від липня 2010 року, – з ювілеєм (14 грудня).

Бажаємо ювілярці щасливого життя в заможній квітучій Україні, невичерпної енергії, щоб і далі продовжувати нести поетичний прапор країни, міцного здоров'я, радісних світанків, многая літа. Нехай всі три різнопланові збірки віршів, які готують до друку, і про які йшлося в її листі (див. попередній номер газети, стор. 18), будуть видані якнайшвидше! Як людині творчій зичимо нових численних поетичних злетів! Щиро дякуємо за багаторічну плідну співпрацю!

За останні вісім років Тетяна Комлік має близько 200 публікацій у 18-ти всеукраїнських та регіональних періодичних виданнях: у газетах – «Голос України» (газета Верховної Ради України), «Українська літературна газета», «Літературна Україна» (газета письменників України), «Вечірній Київ», «Кримська світлиця», «Україна молода», «Освіта» (всеукраїнська газета освітян), «Рабочее слово» (всеукраїнська газета залізничників), «Магістраль» (всеукраїнська газета залізничників), «Вільне слово» (м. Олександрія), «Олександрійський тиждень», «Городской курьер» (м. Олександрія) та інших; журналах – «Дніпро», «Культура і життя».

Вона відома як поетеса, те-мою творів якої є краса рідної землі, історія і сьогодення України, духовний світ людини праці.

Зараз всі українці, не шкодуючи сил, працюють на Перемогу. Кожен на своєму бойовому посту. Тетяна Іванівна, знаходячись на творчому посту, веде боротьбу на культурному фронті. Оскільки поезії Тетяни Комлік публікують в різних періодичних виданнях України, їх читають по всій країні, в тому числі і наші мужні, незламні воїни-захисники, які, знайомлячись з віршами, усвідомлюють, що мають надійний тил, і це надає бійцям неабиякої наснаги нещадно громити ворога та гнати його з нашої святої землі.

Тетяна Іванівна вважає Національний музей літератури України своєрідним величним храмом збереження, поширення і вдосконалення українського слова, яке є кодом української нації, запорукою її існування. Тому вона плідно співпрацює з НМЛУ. Багато-разово висвітлювала у своїх статтях різноманітні заходи, які проводять у музеї, за що має чимало дуже дорогих для неї подяк.

Поетеса не раз ставала лауреатом і дипломантом міжнародних виставок-конкурсів у номінації «Поезія». У 2013 році була нагороджена почесним дипломом від Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України і Національної академії педагогічних наук України «За

особистий творчий внесок в удосконалення змісту навчально-виховного процесу як автор поетичних творів, які оспівують єдність людей у добрих справах».

Тетяна Комлік народилася в м. Олександрія Кіровоградської області. Закінчила середню школу з золотою медаллю. Першу вищу освіту – технолог поліграфічного виробництва – здобула у Львові. Професію обрала свідомо, щоб у майбутньому в своїй роботі сприяти виходу у світ улюблених, дефіцитних на той час, книг. Але на п'ятому курсі захопилася наукою... Як молодий спеціаліст була запрошена на роботу до Київського філіалу науково-дослідного інституту за спеціальними видами друку. Є лауреатом всесоюзної виставки «Науково-технічна творчість молоді». Далі працювала в Державному комітеті у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі і видавництві «Українська енциклопедія» ім. Миколи Бажана.

Потяг до досконалого знання іноземної мови спонукав закінчити перші Київські державні дворічні курси іноземних мов (англійська), а пізніше спеціалізовані кур-

си гідів-перекладачів при Державній туристичній адміністрації України.

Життєвий девіз поетеси: «Інтелект – понад усе!». Вподобання – література, поезія, мистецтво, балет, опера. Хобі – шахи, плавання, бігові та гірські лижі, теніс, пінг-понг, гірський і водний туризм, альпінізм, спелеологія.

Утім, любові життя – церідна Україна! Тетяна Комлік оспівує свою Вітчизну солов'їною мовою з великим натхненням! З цими прекрасними поезіями медики столиці добре знайомі...

Вірші з циклу «Щоденник війни» передають читачам всю глибину трагедії, яку зараз переживає український народ, і велич духу нашої прадавньої волелюбної нації!

Тетяна Іванівна, починаючи зі шкільних років, постійно займається громадською роботою, яка за власним особистим бажанням завжди свідомо входить в коло її обов'язків, оскільки другий життєвий девіз поетеси: «Хто ж, як не я?».

Зараз немає нічого важливішого за Перемогу. А найголовніший лейтмотив поетичних творів Тетяни Комлік саме про ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ!

ВІРШІ ТЕТЯНИ КОМЛІК
ІЗ ЦИКЛУ «ЩОДЕННИК ВІЙНИ»

Вшануймо доземним укланом та збережімо вічну світлу пам'ять про тих, хто віддав найдорожче – життя – в боротьбі проти країни агресорки – путінської росії! ВІЧНА СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ!

Безмежна шана медикам столиці і всім медичним працівникам країни за невтомне служіння Україні в надскладний для неї час воєнного сьогодення, їхній безцінний внесок у справу завоювання Великої Перемоги!

ВСІМ СЕРЦЕМ ПОМОЛОСЬ...

Всім серцем помолось за ТИХ,
ХТО на війні уже загинув.
ЇХ приєднаю до святих –
СВЯТІ вмирають за ВКРАЇНУ.

Я з болем оспіваю ВСІХ.
Як не уславити ГЕРОЇВ,
Улюблених братів моїх,
Що мужньо враз взяли за зброю,

Щоб землю нашу захистить,
Гніздо родинне, вишиванку
І неба рідного блакить –
Все дороге та миле змалку!

Чому цей змії до нас поліз,
Чому ця нечисть нападає?!
... Я стримати не можу сліз,
Коли про ВАС УСІХ згадаю.

Сльозинки котяться рясні,
В душі – і гордість, і жалоба...
Про ВАС співають вже пісні,
Бо кожен ПОДВИГ ВАШ вподобав!

Таких вродливих молодих,
Своїх жінок недокохали
І любих янголят малих
По-батьківськи недоплекали.

Чи то веселу, чи сумну,
Хто ж діткам пісню заспіває?
«Синочок поїхав на війну...» –
Матуся сльози проливає.

За правду полягли, не чин,
Були веселі ВИ, натхненні...

Полинули у Височинь,
В краї далекі незбагненні...

Від нас, живих, низький уклін!
Чийсь ВИ рідні та кохані...
Від ворогів звели заслін!
ЗЕМЛЯ і ЧЕСТЬ – недоторканні!!!

19.07.2022 р.

ВІТЧИЗНА ЗРОСТАТИМЕ
В ВЕЛИЧІ Й СЛАВІ!

Розплакалась осінь людськими сльозами,
Бо впала ракета і смерть принесла...
Хлоп'ятко тремтить біля мертвої мами...
О скільки ж рашисти накоїли зла!!!

А поруч сестричка, що кров'ю стікає...
Він зовсім маленький – мабуть,
рочків п'ять.
І більше нікого, нікого немає.
Як довго він буде залякло стоять?

І хто допоможе справлятися із шоком?
Навкруг все палає, і стогне земля.
Хоч сльози течуть безперервним потоком,
Враз стало дорослим це мужнє дитя.

Оплакує небо простори Вкраїни –
Землі пресвятої кожнісіньку п'ядь,
Журбує, що мирним не є для країни,
Бо з нього убивчі ракети летять.

І сила зростає у серці хлопчини –
Прадавній весь рід у глибинах душі
На захист повстав, і малюк не загине!
А горе його вже сягнуло межі.

Він житиме гідно у вільній Державі,
Кохатиме, матиме діток своїх.
Вітчизна зростатиме в величї й славі!!!
Росії ж довічно не збути цей гріх.

06.11.2022 р.

ТИ ЄДИНА У СВІТІ ТАКА!

Україно моя незрівнянна,
Ти єдина у світі така!
Ворог знищує нас неблаганно,
Давня нація кров'ю стікає...

Твоя мужність, незламність і стійкість
У народів землі на вустах.
Руйнувань враз зазнала ти стільки,
Що не мав цілий світ у віках.

Ми єдині тепер, як ніколи –
Вмиць повстали в смертельнім бою.
І палає, горить все навколо...
Тож врятуймо Вітчизну свою!

Для свободи не шкода нічого –
Не уникнути віщих горнил.
Всі благаємо Бога живого:
Дай нам, Господи, віри і сил!

Ми здолаємо гідру прокляту.
Зійде сонце на радість усім.
На планеті влаштується свято,
України звучатиме гімн!

10.11.2022 р.

ОСІННІ РОЗДУМИ

На мить забудьмо про війну,
Її жахіття, смерть і дії.
Пориньмо в осінь чарівну –
Це буде гарна протидія.

За осінь вип'ємо вина,
Бо ми ж усі природи діти...
Та є і гарна новина,
Якій всі будемо радіти.

Звільнили рідний наш Херсон
Від людством проклятих рашистів!
Усі боролись в унісон,
Щоб вигнати нелюдів-фашистів...

...А осінь тепла ще стоїть –
Немає тих вітрів шалених,
Чарує око розмаїть
Цих кольорів жовто-зелених.

Князь Володимир із хрестом
Вітає осінь чарівницю,
І так завзято всі гуртом
Її оспівують дзвіниці.

Опале листя свій танок
Розпочинає біля вежі.
Вдягає куц вогню вінок –
Хоча б не трапилось пожежі.

Так, осінь золота стоїть –
Не звична, ні, для листопада,
Бо неба вічного блакить
Люб'язно надає їй владу.

Столичний радує Дніпро
В оправі берегів осінніх.
О скільки вод вже протекло
Повз Київ – нації коріння!

Здіймає таїну туман,
І сонце землю ніжно гріє.
Чимало в осені приман...
Тож осінь надихати вміє!

Цьогоріч, дійсно, золота!
Дощить, буває, час від часу...
Остання квітка відцвіта...
Та не сумуймо передчасно,

Що грянуть скоро холоди,
Закрутить біла завірюха...
Сміливо в зиму увійди,
Журбу-невдачу ти не слухай.

Зима – Господня чистота,
Яку створив Він нам на диво.
Зима – то мудрість й висота...
Ця теза напрочуд правдива...

12.11.2022 р.

Закінчення на 19-ій стор.

КОНЦЕРТ ДЛЯ ПІДТРИМАННЯ БОЙОВОГО ДУХУ МЕДИКІВ СТОЛИЦІ

1 грудня 2022 року відбувся концерт, який організувала Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я в Національному академічному театрі опери та балету ім. Т. Г. Шевченка для медичних працівників м. Києва на знак подяки за їхню самовіддану та сумлінну працю.

Сьогодні наші медичні працівники – це справжні воїни і захисники, які два роки поспіль боролись з невидимим ворогом – COVID19, рятуючи нас від цієї недуги. А цьогоріч, як на фронті, так і в тилу, захищають нас від ворога, надаючи всім допомогу.

І хоча наразі не зовсім святковий і урочистий час, бо ж усі ми ще чекаємо на нашу Перемогу! Однак, щоб підняти і посилити ваш моральний дух, віру та додати наснаги, профспілка подарувала святковий концерт у виконанні Національного заслуженого ансамблю танцю України імені Павла Вірського!

Уклінно дякуємо вам за невтомну працю!

Рак легень посідає перше місце в смертності серед онкологічних захворювань

Кожного року в листопаді проводять кампанію – місяць боротьби з раком легень. Рак легень має найвищий рівень смертності серед усіх видів раку в Європі. Причина в тому, що багато людей не знають про симптоми і фактори ризику, пов'язані з раком легень. Пам'ятайте, що на рак легень може захворіти будь-хто, у кого є легені. Що раніше рак легень буде діагностовано, то більше шансів його побороти.

Ситуація є загрозливою, адже саме він у світі посідає перше місце щодо смертності серед онкологічних захворювань. Щороку у світі помирає близько 1 700 000 хворих із діагнозом – рак легень. Але якщо мати певні знання щодо профілактики, попередження і лікування – ситуацію можна змінювати.

Найбільша проблема, що перші ознаки хвороби людина помічає вже на третій або четвертій стадії, коли більшості пацієнтів лікарі можуть запропонувати лише паліативне лікування. Таких пацієнтів – 70 відсотків. Водночас шанси подолати хворобу значно вищі, якщо вона виявлена на ранніх стадіях (із хворобою, яку діагностовано на ранніх стадіях, виживаність рік і більше становить 88% порівняно з 19% пацієнтів, у яких виявлено хворобу на пізніх стадіях).

Найперше, потрібно знати, що рак легень викликає не лише куріння чи пасивне куріння, а також різні канцерогени, гази, забруднене повітря мегаполісів; підвищується ризик, якщо у родині були хворі з таким діагнозом. Тож майже кожен не захищений від цієї хвороби, і вберегти себе чи рідних можна за допомогою вчасної профілактики, регулярних медоглядів і уважного ставлення до свого здоров'я.

Найпоширеніші симптоми раку легень:

- Кашель, який не зникає або посилюється, – цей симптом спостерігають щонайменше у 65% випадках. Однак трапляється, що на ранніх стадіях хворі не мають кашлю або будь-яких інших симптомів раку легень.
- Відкашлювання крові або мокроті червоно-коричневого кольору.
- Біль у грудях, який посилюється у разі глибокого вдиху, кашлі чи під час сміху.
- Охриплість і задишка.
- Втрата апетиту та безпричинна втрата ваги.
- Відчуття втоми або слабкості.
- Повторювані бронхіти і пневмонії, які повертаються після лікування.

Якщо людина відчуває у себе тривожні симптоми, вона має обов'язково звернутись до сімейного лікаря, який призначить додаткові обстеження.

Останнім часом у світі щорічно виявляють понад 2,1 мільйонів випадків легеневого раку, а за 100 років

захворюваність на нього зросла більш ніж в 14 тисяч разів. Цей вид раку, як і раніше, залишається головним «кілером», відповідаючи за 26% онкологічних смертей пацієнтів обох статей і суттєво випереджаючи рак інших локалізацій. Це цифри від Всесвітньої організації охорони здоров'я. За даними Національного інституту раку України: 70% пацієнтів – це курці зі стажем, які курять від одного до десяти років.

Пам'ятайте, що на рак легень може захворіти будь-хто, у кого є легені.

Що раніше рак легень буде діагностовано, то більше шансів його побороти.

За матеріалами сайту <https://unci.org.ua/>, інфографіка <https://health.24tv.ua/>

МЕДИЧНА БІБЛІОТЕКА: SOS!

Внаслідок ракетного удару 10 вересня 2022 року по Шевченківському району столиці зазнала пошкоджень пам'ятка архітектури XIX століття – історична будівля Національної наукової медичної бібліотеки України. Постраждали фасади, стеля, стіни, близько півсотні вікон, світильники та старовинні двері. Загальний збиток складає понад 600 тис. грн.

будинків того часу, що зберегли не тільки зовнішній вигляд, а й внутрішнє оздоблення. Він був збудований на замовлення відомого підприємця і мецената Олександра Терещенка.

У 1969 р. до будівлі переїхала ННМБУ. Колектив отримав занедбане приміщення, яке потребувало капітального ремонту. У масштабних роботах із відбудови та реконструкції свого часу брали участь всі співробітники бібліотеки. Завдяки клопотанням директорки Раїси Павленко у 1983 р.

будинку було надано статус пам'ятника архітектури.

Сьогодні ННМБУ має найбільше зібрання медико-біологічної літератури, а це понад 1 млн 600 тис. примірників 35 мовами світу. Близько 20 тисяч видань з фондів бібліотеки додано до «Державного реєстру національного культурного надбання» і є частиною загальнокультурної спадщини держави.

Послугами ННМБУ користувалося не одне покоління лікарів. Скільки тут підготовлено кандидатських і докторських дисертацій, написано дипломних робіт та рефератів! Ці стіни пам'ятають видатних лікарів-

Удар по центрах прийняття рішень насправді виявився актом залякування. Постраждали лікарні, університети, музеї, бібліотеки, парк і дитячий майданчик. Один з об'єктів – двоповерховий цегляний особняк на розі вулиць Антоновича і Толстого, збудований наприкінці XIX ст. Це один із небагатьох

науковців – В. Д. Братуся, Ю. Й. Бернадського, В. П. Комісаренка, Л. І. Медвіда, А. Ю. Романенка, М. Є. Поліщука, С. С. Лаврика, Б. П. Криштопи, Ю. В. Щербака та інших.

Наразі фонд бібліотеки під загрозою. Різде похолодання і висока вологість повітря можуть завдати непоправної шкоди унікальному книжковому фонду. Колектив ННМБУ докладає всіх зусиль, щоб усунути наслідки обстрілу, але попереду зима, і потрібне оперативне забезпечення належного

зберігання фонду, зокрема і колекції рідкісних видань.

Звертаємось до державних, приватних і громадських установ, приватних осіб з проханням про спонсорську підтримку для усунення наслідків ракетного удару.

Реквізити Приватбанку
UA 45820172031328100
1301009457

ЄДРПОУ: 02011887
Одержувач: ННМБУ
Призначення: благодійний внесок

Ворогу нас не зламати!
Разом до Перемоги!

ТУРНІР ПАМ'ЯТІ ЛІКАРІВ, ПОЛЕГЛИХ ЗА УКРАЇНУ У ВІЙНІ З АГРЕСОРОМ

3 листопада у спортивному комплексі Національного медичного університету імені О. О. Богомольця відбувся футбольний турнір пам'яті лікарів, які віддали своє життя за свободу і незалежність України у війні з російським агресором. Організаторами пам'ятного заходу стали Київська міська профспілка працівників охорони здоров'я та Національний медичний університет імені О. О. Богомольця.

Чотири футбольні команди з Інституту кардіології імені академіка М. Д. Стражеска, Інституту отоларингології імені професора О. С. Коломійченка, Київської міської клінічної лікарні № 6 та Національного медичного університету імені О. О. Богомольця взяли участь у турнірі. Перед початком футболістів привітали представник профспілки Віталій Левицький, а також Олександр Канюра, проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи НМУ, професор, який, зокрема зазначив, що у боротьбі

з рашизмом беруть участь багато студентів НМУ і оголосив імена тих, хто загинув зі зброєю в руках.

Згадували і Артема Соханя вихованця НМУ, капітана ЗСУ, командира першої роти 130 батальйону. Він розпочав свій бойовий шлях задовго до початку повномасштабної війни. Воював на сході України, командував підрозділом територіальної оборони, а з перших днів війни був на передньому краї боротьби з ворогом: звільняв Бучу, Ірпінь, Харківщину, де загинув під час

виконання бойового завдання.

У турнірі пам'яті взяла участь мати героя Тамара Сохань, а також старший солдат 130 батальйону Еліна Шахбанова, яка передала вітання від свого командира Віталія Зіви – донедавна тренера футбольної збірної НМУ, викладача кафедри фізичного виховання та здоров'я. Символічно, що його син Арсен Зіва під час цього матчу грав за збірну НМУ, майстерно захищаючи ворота.

Незважаючи на те, що матчі мали товариський характер, на футбольному полі точилася безкомпромісна спортивна гра. Про це свідчать і рахунки, які сягали до п'ятнадцяти голів у

ворота обох команд. Загалом було зіграно чотири матчі.

Збірна НМУ у фінальному поєдинку перемогла футболістів Київської клінічної лікарні № 6 і стала лідером турніру.

«Щоденник війни»

Закінчення, початок на 17-ій стор.

НЕЗЛАМНИЙ ХЕРСОН

Знов прапор наш жовто-блакитний тепер
Над містом здійнятий у небі Херсону,
Який не зламався, не впав і не вмер.
Боролись за нього! Хтось навіть до скону...

Від радості сльози течуть і течуть,
Бо став вже Херсон українським навіки.
До МИРУ торують бійці славу путь,
Тож сліз не утримують наші повіки.

Незламний, величний, могутній Херсон,
Стояв ти на смерть до кінця відчайдушно!
І кожен з тобою стояв в унісон...
Так, кожен вкраїнець! І це надпотужно!

Хоч згарища, попіл усюди навкруг...
Та місто живе своїм духом свободи!
Не вистачить карлику злomu потуг
Надалі неволить прекрасні народи.

Повстань, Білорусь, Татарстане, вставай!
Для правди пора благодатна настала...
Звільнить від імперії рідний свій край,
Для бою сміливо відкрийте забрала!

Нарощуєм оберти знову і знов,
Нові відвоюєм простори країни.
Веде уперед нас свобода й любов
До нашої неньки – святої України!

12.11.2022 р.

ВКРАЇНО НАША, ТИ – СВЯТА!

Ось ці рядки для тебе, друже,
Пишу, як завжди, залюбки.
Ми Перемоги прагнем дуже –
За волю боремось віки.

Нас поневолити не можна.
Сьогодні вирішальний бій.
Ця істина проста й тривожна...
Тримаймо всі духовний стрій!

Смертельний ворог не лякає,
У боротьбі рিশучі ми.

І поклик серця спонукає:
Вперед! Загарбників громи!

Не буде нелюдам пощади
На нашій праведній землі.
Ніде не втримати їм влади,
Їх в пеклі загризуть жалі.

Ми відвоюємо Державу,
І мир в домівки завіта.
Тож нації героїв – слава!
Вкраїно наша, ти – свята!

14.11.2022 р.

МОВА ПЕРЕМОГИ

Українська мова – мова Перемоги –
Розквітає стрімко у моїм краю!
З вікової врешті вирвалася облоги,
Розірвала пута у страшнім бою.

Як тебе гнобили, рідна, солов'їна,
Всяк забороняли, щоби убивать...
Та народ прадавній вічної країни
Українською продовжив щебетать.

Бо вона прекрасна, напрочуд співуча,
Величава, плідна, мужня і свята!
Відбулася зараз зміна вкрай разюча:
Українську серцем кожен вже віта.

Це війна проклята всім розкрила очі.
Скільки ж загубили нелюди людей!..
Мовою убивців розмовлять не хочуть
Громадяни наші, сповнені ідей.

Українська мова – мова Перемоги!
Хоч зазнала, люба, надважких часів...
До свободи нас ведуть боїв дороги.
Неодмінно скинем в пекло ворогів!

17.11.2022 р.

ДОСЛУХАЙТЕСЬ ДО УКРАЇНИ!

Зростає щемний біль сердечний...
Як же нас нищать вороги!
Давно вже небо небезпечне –
Летять ракети навкруги,

Які вбивають так безжалюбно
Жінок, дітей і стариків.

Рашисти сунуть вкрай навалюно...
Тож люди всіх материків,

Дослухайтеся до України –
Прозрійте врешті до кінця,
Байдужості зруйнують стіни.
Проблема надглобальна ця!

Часткова поміч зараз ваша,
Бо поки вам не так болять.
Її потрібна повна чаша –
Не забувайте ні на мить.

В окопах ще не ваші діти
Ведуть запеклий смертний бій...
Без волі нам усім не жити.
Спішіть зробити внесок свій!

Знов просимо закрити небо,
Волаємо і кричимо...
Це найвагоміша потреба!
Історію ер еф вчимо.

Яка ж страшна війни палітра
Із руйнувань, смертей, вогню...
Вкраїна в темряві, без світла...
Тому я гучно так дзвоню

З усіх дзвіниць, що на планеті,
Й повстати закликаю всіх.
Вбиваймо ворогів на злеті!
Хай буде світу не до втіх.

Наш ворог лютий і підступний:
Сьогодні – ми, а завтра – ви.
Вишукує мішень наступну
Кривавий карлик. Уяви,

Спільного світова безпечна,
Яка загроза нависа.
І зволікати недоречно,
Про це віщують небеса.

Країни світу, закликаю:
Повстаньмо разом проти зла!
Біда не є одного краю.
Тож знищимо ворогів до тла!

20.11.2022 р.

**СЛАВА УКРАЇНІ! ГЕРОЯМ СЛАВА!
СЛАВА ЗСУ! БОРИМОСЯ!
ПЕРЕМОЖЕМО!!!**

Козацька слава Конотопа...

Закінчення, початок на 16-ій стор.

в радянській історіографії протягом століть, інформацію про це замовчували, бо правда про Конотоп розвінчувала багато імперських міфів. Аналіз фактів Конотопської битви дозволяє сьогодні дати оцінку її як одній з найбільших і найславетніших перемог української зброї. На нашу думку, нездатність провину нашої нації стати над власними амбіціями – ось причина національної катастрофи, яка спіткала Україну і в той час, і в інші століття.

Внаслідок безпідставного звинувачення старої і нової опозиції у зраді Виговського розстріляно урядом Речі Посполитої у 1664 році.

Вшануймо нашу свободу, вшануймо пам'ять усіх воїнів, загиблих на полі Конотопської битви. Усі місця наших славетних перемог: Конотоп, Шаповалівка, Соснівка, Виграїв, Зборів, Батіг, Холодний Яр, Гурби, Буча, Ірпінь, Чернігів, Харків, Суми та інші має бути введено в особливий реєстр під опікою нашого війська і нашого народу.

Ми пишаємося своїм минулим, але наш погляд звернено у майбутнє, у нашу святу Перемогу над ворогом. Ми незалежна, демократична, європейська країна. Ми віримо у велике і славне майбутнє суверенної Української держави.

Слава всім українським перемогам!
Слава Україні!
Героям Слава!

**Віктор Гайдук –
крайовий отаман Київської
столичної організації УК,
генерал отаман Козацтва,
член НСЖ України**

3 дня нагоди 40-річчя лікарні КНП «КМКЛ № 7»

Уперше відкривши двері для пацієнтів 22 грудня 1982 року, лікарня стала провідним лікувальним закладом нашого міста.

Цей день особливий для нашої улюбленої лікарні, оскільки саме тоді вона почала існувати, розвиватися, у ній з'явилися компетентні співробітники, завдяки праці яких досягнуто всього, що ми маємо сьогодні.

Усі роки керували лікарнею професіонали вищого класу:

1982–1983 – Паламарчук Євген Семенович,

1983–1985 – Охріменко Євген Пилипович,

1985–2015 – Васильєва Жанна Іванівна,

2015–2018 – Гуленко Оксана Іванівна,

з 2018 – донині – Щербина Олександр Якович.

Особливі слова подяки за сумлінну працю, активну участь у житті лікарні й міста адресуємо нашим співробітникам, які працюють у лікарні понад 30 років:

1. Коткіній Ірині Василівні – заступнику директора з медичної частини.

2. Піддубній Галині Федорівні – сестрі медичній кардіологічного відділення.

3. Ліньку Ярославу Володимировичу – завідувачу травматологічного відділення.

4. Аврамчук Вікторії Олександрівні – сестрі медичній травматологічного пункту травматологічного відділення.

5. Медведь Людмилі Миколаївні – старшій сестрі медичній оперативного блоку травматологічного відділення.

6. Барчину Віктору Леонідовичу – лікарю-ендоскопісту кабінету ендоскопічних досліджень.

7. Гоголь Любові Кузьмівні – шеф-кухарю харчоблоку.

На сьогодні наша лікарня – це один із провідних лікувально-профілактичних закладів міста Києва, де надають профільну медичну допомогу за такими напрямками: терапевтичним; травматологічним; хірургічним; неврологічним; кардіологічним; консультативно-діагностичним.

Останнім часом інтенсивно розвивається напрямок медичної допомоги пацієнтам з коронарним синдромом.

З 2018 року по 2022 рік під керівництвом директора КНП «КМКЛ № 7» Щербини О. Я. в лікарні відкрито такі відділення: кардіологічне, інтервенційної радіології, реабілітації.

Оновлено клініко-діагностичну лабораторію, яка повністю забезпечує потреби лікарні в клінічних дослідженнях і надає послуги іншим медичним закладам.

Усі відділення оснащено сучасним медичним обладнанням, але найдорожча техніка нічого не вартує без таланту лікаря, без терпіння і уваги медичних сестер, без вміння доглянути і охайно прибрати, що старанно виконує молодший медичний персонал.

Щодня і щогодини медичні

працівники охороняють найцінніше, що є у людей, – їхнє життя і здоров'я.

На особливому рахунку – надання медичної допомоги військовим і цивільним, пораненим та постраждалим під час війни.

За вірність обов'язку, професіоналізм, щоденну готовність прийти на допомогу пацієнти від щирого серця дякують колективу лікарні і завжди бажають успіхів у служінні своїй справі, міцного здоров'я, щастя, і добробуту.

Тренінги з домедичної допомоги на станціях метрополітену відтепер проводитимуть кожну третю п'ятницю місяця

У столиці організовано можливість для всіх охочих киян навчитися основним навичкам надання домедичної допомоги. Навчання проводять на базі фахових закладів, а саме – КНП «Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва», закладу фахової передвищої освіти «Київський фаховий медичний коледж ім. П. І. Гаврося» та закладу фахової передвищої освіти «Київський фаховий медичний коледж № 3».

Мешканців столиці навчають педагогі і фахівці, які мають великий досвід у підготовці медичних працівників, володіють методиками надання теоретичних знань та практичних навичок. Так, у листопаді місяці охочих опанувати прийоми екстреної допомоги виявилось навіть більше, ніж минулого разу впродовж двох навчальних днів.

Програму тренінгів складено так, щоб за короткий час навчити людину основним навичкам надання домедичної допомоги: правильно оцінити стан постраждалого, надати допомогу при масивній кровотечі, порушенні прохідності дихальних шляхів, зупинці кровообігу, термічних опіках тощо. Тренери – досвідчені спеціалісти та педагоги Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, які постійно на-

вчають майбутніх медиків та ведуть курси підвищення кваліфікації для лікарів, фельдшерів і медичних сестер.

«Це дуже тішить. Адже, перш за все, свідчить про те, що поміж нас стає все більше людей, які у потрібну мить допоможуть постраждалому протриматися до приїзду швидкої. Наші інструктори навіть із деяким здивуванням розповідають, що люди вишукувалися біля тренувальних пунктів в очікуванні початку їхньої роботи. Також багато було тих, хто нотував алгоритм надання того чи іншого виду допомоги або знімав увесь процес на відео», – зазначила Валентина Гінзбург, директорка Департаменту охорони здоров'я виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

З огляду на попит та популярність цих короткотермінових курсів прийнято рішення впорядкувати їхнє проведення. Відтепер тренінги у метро проводитимуть кожної третьої п'ятниці місяця

з 12:00 до 17:00. Наразі, на жаль, не маємо можливості робити це частіше через зайнятість фахівців. Проте нагадуємо, що більш ґрунтовні навчання можна пройти на базі Навчально-тренувального центру «екстремки» (телефон для запису: 044- 456-22-84). Тож запрошуємо всіх

охочих. І дякуємо за небайдужість й таку правильну активну позицію.

Тренінги з домедичної підготовки проводять на станціях метро: «Університет» (проміжний вестибюль); «Дружби народів» (перехід); «Шулявка» (проміжний вестибюль); «Арсенальна» (проміжний вестибюль); «Печерська» (проміжний вестибюль); «Дорогожичі» (проміжний вестибюль); «Олімпійська» (проміжний вестибюль); «Палац України» (вестибюль перед турнікетом); «Театральна» (перехід); «Площа Льва Толстого» (вестибюль перед турнікетом); «Позняки» (балкон над платформою); «Героїв Дніпра» (вестибюль перед турнікетом).

Спробувати набрати номер «103» з мобільного або стаціонарного телефону
Якщо «103» недоступний:
 + скористатися спеціальними резервними номерами (з мобільного або стаціонарного):
Стаціонарні номери:
 (044) 235-7130 (044) 234-7128 (044) 235-4253
 (044) 235-8054 (044) 234-0175 (044) 235-8056
 (044) 235-8058 (044) 235-8024 (044) 234-7543
 (044) 235-8059 (044) 234-7294
Мобільні номери:
 (067) 248-1446 (067) 248-1436 (067) 248-1434
 (067) 248-1439 (067) 248-1437 (067) 248-1403
 (067) 248-1438 (067) 248-1435 (067) 411-6176

• Для абонентів Київстар: SMS на номер 10003 з інформацією: причина звернення, повна адреса (номер будинку, під'їзду, квартири та поверху), контактний телефон, ПІБ, вік хворого.
 • Електронний лист на e-mail: ssmp@ukr.net

з інформацією: причина звернення, повна адреса (номер будинку, під'їзду, квартири та поверху), контактний телефон, ПІБ, вік хворого.

• Спробувати зв'язатися з операторами інших екстрених служб: 112, 101, 102 або альтернативні номери ДСНС, Нацполіції.

• Зателефонувати на стаціонарні номери місцевих відділень /пунктів базування бригад ЕМД КНП «Центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф міста Києва»:

(044) 235-3057 (044) 433-9747 (044) 456-4477
 (044) 536-1911 (044) 518-2688 (044) 515-2607
 (044) 258-3190 (044) 245-8815 (044) 546-1876
 (044) 400-6112 (044) 245-8816 (044) 573-8283
 (044) 280-2249 (044) 485-1118

• Звернутися до пункту постійного чи тимчасового базування бригад екстреної медичної допомоги, поліції, ДСНС, пунктів незламності.

• Самостійно звернутися до лікарні.
 • Зупинити автомобіль швидкої, поліції, пожежників та попросити про допомогу.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За достовірність фактів і цифр відповідальність несе автор

Засновник
 Київська міська профспілка
 працівників охорони здоров'я

Свідоцтво про реєстрацію
 № 0269 – 99 П.С.
 від 17.12.1999 р.

Головний редактор
 С. А. Кубанський

Редакційна колегія:
 В. Левицький,
 А. Мартинюк

✉ Адреса редакції:
 01033, Київ-33, вул. Тарасівська, 6а, к. 1
 (044) 288-14-29, 288-07-24
 ☎ (044) 235-10-30
 факс (044) 235-10-30
 e-mail kmppoz@ukr.net
www.kmppoz.org

Віддруковано:

Замовлення №
 тираж 2000 прим.